

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА
СЛУЖБА • Сремска Митровица •
Светог Димитрија 22

Limagrain d.o.o.

21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
www.limagrains.rs

Seme
rađa
profit

hraná
produkt

hrana bez mana!

www.hranaprodukt.com

Tel: 022/650-027, 650-033

SREMSKA

Godina V • Broj 81 • 12. februar 2016. • cena 40 dinara

сремске
новине

POLJOPRIVREDA

GUBITAK

Cene tovljenika su sa 200 i 220 dinara po kilogramu pale na 120 ili čak 100 dinara. Kako stočari sa takvim cenama da pokriju uloženo?

Rešenje aktuelne situacije sa cenom svinja Đorđe Bogić iz Laćarka vidi u zabrani ili ograničenju uvoza mesta. Uvoz je, ocenjuje Bogić, domaćim tovljačima najveći problem. Oni sve više gube, uvoznici zarađuju, a na tržištu je veoma loše uvozno meso.

Strana 10.

Foto: M. Mileusnić

U OVOM BROJU

PALA VREDNOST
POLJOPRIVREDNE
PROIZVODNJE:

Promašaji agrarne
strategije

Strana 2.

SMANJENE SUBVENCIJE
ZA RATARE:

Trostruko manje nego
prošle godine

Strana 3.

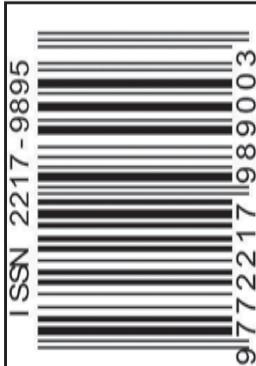
OBUĆAR VLADIMIR ALEKSANDROVSKI IZ STARE PAZOVE

Brendiraće sremačke kožne papuče

Uz podršku Opštine Stara Pazova, staropazovački obućar Vladimir Aleksandrovski dobio sertifikat, a njegove sremačke kožne papuče ušle u postupak brendiranja

Strana 20.

SMS MALI OGLASI 063/8526-021

Pšenica
dobro izgleda

AKTUELNO NA SREMSKIM POLJIMA

Strana 11.

produktna berza ad
novi sad

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@unet.rs, www.proberza.co.rs

od 1.2. do 5.2. 2016.

- Pad cene pšenice
- Povećana ponuda na berzi
- Dešavanja na svetskim berzama

PALA VREDNOST POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Promašaji agrarne strategije

Ovakvi rezultati srpskog agrara pokazuju da je upozorenje eksministra poljoprivrede Jugoslavije dr Koviljka Lovra, koje je preneta "Sremska poljoprivreda" tokom javne rasprave o donetoj Strategiji, bilo opravdano

Piše: Branislav Gulan

Ukupna bruto vrednost poljoprivredne proizvodnje u 2015. godini bila je 4,63 milijarde dolara, što je za 7,3 odsto manje od one u 2014. godini. Istovremeno, neto ostvarena vrednost poljoprivredne proizvodnje u visini od 4,09 milijardi dolara manja je za 5,6 odsto u odnosu na 2014. godinu. Vlada Srbije je u julu 2014. usvojila Strategiju poljoprivrede i ruralnog razvoja, koja će važiti narednih 10 godina. Prema toj strategiji ideo poljoprivrede u BDP privrede treba da se poveća do kraja ovog perioda za 15 do 20 odsto. Međutim, da bi ideo poljoprivrede porastao na 15 odsto, to znači da poljoprivreda do 2023. godine treba da se razvija po prosečnoj stopi od 6,1 godišnje. U drugoj, boljoj varijanti, piše da bi poljoprivreda ostvarila rast u dela u BDP od 20 odsto, trebalo bi da se razvija po stopi od 9,2 odsto godišnje. Međutim, već u prvoj godini primene Strategije, 2015, umesto planiranog rasta, poljoprivreda Srbije, prema zvaničnim podacima Republičkog zavoda za statistiku, beleži pad od 7,3 odsto!

Kada je usvojena Strategija, saopšteno je da su ciljevi tog dokumenta

menta unapređenje i modernizacija poljoprivredne proizvodnje, poboljšanje kvaliteta života u ruralnom području, održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine.

Ovakvi rezultati srpskog agrara pokazuju da je upozorenje eksministra poljoprivrede Jugoslavije dr Koviljka Lovra, koje je preneta "Sremska poljoprivreda" tokom javne rasprave o donetoj Strategiji, bilo opravdano. On je tada istakao da autori Strategije (njih oko 200) koriste netačne podatke, pa su zato očekivane projekcije razvoja poljoprivrede potpuno nelogične i besmislene. Jer, prema njegovim ocenama, izvedene projekcije pokazuju da će se poljoprivreda razvijati sasvim suprotno od razvojnih zakonitosti. Između ostalog, on je tada istakao: „Ono što autori Strategije projektuju još nijedna država nije uspela da ostvari. Staviše, za našu privredu bi bilo porazno da se ostvare.“

Autori su projektovali i rast bruto investicija u poljoprivredi od 10 do 15 odsto godišnje u nominalnom iznosu. To je nerealno ako se zna da poljoprivreda u Srbiji predstavlja

neatraktivnu delatnost za strane direktnе investicije. One su u ukupnim SDI u Srbiji od 2004. do 2011. godine učestvovali sa 0,7 do 1,6 odsto!

Dakle, ono što je planirano i ostvareno već u prvoj godini ukazuje na nelogičnost i neosnovanost Stra-

Vrednost realizovane poljoprivredne proizvodnje u milionima dolara

	2014.	2015.
Bruto vrednost polj. proizvodnje	5.001	4.636
Vrednost biljne proizvodnje	3.346	2.979
Ratarstvo i površarstvo	2.877	2.494
Žita	1.830	1.527
Industrijsko bilje	494	420
Povrće	392	392
Krmno bilje	161	155
Voćarstvo	410	405
Vinogradarstvo	59	80
Stočarstvo	1.655	1.655
Vrednost ječma, ovsu, 50% kukuruza, krmnog bilja	670	544
Neto vrednost polj. proizvodnje	4.311	4.090

2014., sa učešćem od 64,3 procenta u ostvarenoj bruto vrednosti poljoprivredne proizvodnje. Istovremeno, vrednost stočarske proizvodnje u Srbiji procenjena je na prošlogodišnjem nivou u vrednosti od 1,65 milijardi dolara i ima učešće od 35,7 odsto u ostvarenoj vrednosti poljoprivredne proizvodnje.

U godinama koje dolaze, sa velikim izazovom suočavaće se i proizvođači i prerađivači šećerne repe zbog gubitka tržišta EU, na kome Srbija ima preferencijalnu kvotu za izvoz od oko 182.000 tona. To će znatno smanjiti setvene površine koje su poslednjih godina dostizale i 70.000 hektara (samo u prošloj godini to je bilo svega 42.000 hektara), kao i prerađivačke kapacitete, zbog ograničene konkurentnosti na međunarodnom berzanskom tržištu gde su cene podložne oscilacijama, kao i zbog rentabilnosti prerade šećerne trske u odnosu na šećernu repu.

Prema onome što su stručnjaci planirali u Strategiji, odmah se videlo da je to bio samo deklarativen cilj, ali u praksi neostvariv. To se pokazalo u prvoj godini njene (ne) realizacije.

NOVI SAD • KUPOVINE KUĆA NA SELU

Krov nad glavom za još 74 mlada bračna para

Udrugom konkursnom kruku za kupovinu kuća na selu, 74 mlada bračna i vanbračna para iz Vojvodine, kojima su četvrtog februara u Pokrajinskoj vladi uručeni ugovori, dobila su krov nad glavom. Za tu namenu iz pokrajinskog budžeta izdvojeno je 68 miliona dinara.

Pokrajinska vlada je u proteklom periodu kreirala brojne mere namenjene revitalizaciji vojvodanskih sela. Jedna od najzapaženijih aktivnosti upravo je dodela sredstava mladim bračnim parovima za kupovinu seoskih kuća sa okućnicom, sa ciljem kako trajnog rešavanja stambenog pitanja mladih ljudi, tako i podmlađivanja sela i dolaska mladih stručnjaka u seoske sredine. U maju 2015., nakon prvog konkursa u ukupnom iznosu od 40 miliona dinara, svoj dom na selu stekle su 42 porodice, a vrtići i seoske škole u Vojvodini postale su bogatije za skoro stotinu dece.

Predsednik Pokrajinske vlade Bojan Pajtić je tom prilikom istakao da je jedna od važnih prednosti ovog programa i to što će pored krova nad glavom, ovi mladi ljudi dobiti i "hleb u ruke", jer uz kuću imaju okućnicu gde mogu da se bave organskom poljoprivrednom proizvodnjom.

Vesna Šijački, direktorka Zavoda za ravnopravnost polova, istakla je da ova aktivnost nosi nekoliko važnih životnih poruka. Jedna od najvažnijih, iz perspektive rodnih politika, jeste ekonomsko osnaživanje žena, jer su žene imale priliku da ravnopravno i zajedno sa svojim partnerima učestvuju na konkursu, te da će biti suvlasnice kupljenih kuća. Takođe, ovim mladim ljudima biće pružena i mogućnost da pohađaju obuku za organsku poljoprivrednu proizvodnju, te da u svojim

baštama gaje bezbedno voće i povrće za svoje potrebe, ali i za tržište, ako to budu želeli.

Nakon dodele ugovora mladim bračnim parovima, ispred zgrade Pokrajinske vlade održana je humana akcija - izložba pasa pod nazivom „Ja želim dom“, u saradnji sa Prihvatištem za pse JAZIP iz Vrbasa. Dva deset bračnih parova, dobitnik sredstava po konkursu za kuće, izjasnilo se da želi da uđomi psa, tako da su svoj dom ovom prilikom stekli i napušteni psi.

S. P.

NOVI SAD • NEIZVESNI KREDITI DRUŠTVA SRPSKO-ARAPSKOG PRIJATELJSTVA

Niti se javljaju, niti vraćaju pare

Rok za potpisivanje ugovora za dodelu kredita za nabavku stada ovaca i koza je istekao petog februara, a Društvo srpsko-arapskog prijateljstva nije obavestilo one koji su prošli na konkursu gde i kada da dođu da potpišu ugovor, iako su oni koji su konkursali uplatili toj organizaciji od 15 do 25 hiljada dinara, objavio je portal Agrosmart (www.agrosmart.net), a prenosi RTV.

Istekao je krajnji rok za potpisivanje ugovora sa ovom organizacijom, ali one koji su prošli na konkursu niko nije obavestio o tome gde da dođu, šta da ponesu, da li da i dalje čekaju da im neko doneše papir na koji će staviti paraf. Kako stvari stoje, stočari, možda i nekoliko stotina njih, ostalo je bez zajma od milion do šest miliona dinara - naveo je ovaj portal.

Društvo srpsko-arapskog prijateljstva osnovano je u julu 2015. i objavilo je krajem prošle godine vest da raspisuje konkurs za dodelu zajmova za nabavku ovaca i koza od 50.000 evra po poljoprivrednom gazdinstvu, te da onima koji prođu kasnije garantuje siguran otok i plasman jarića i jagnjića u zemlje severne Afrike.

Izvor: RTV

SREMSKA POLJOPRIVREDA

GLAVNI I ODGOVORNI UREĐNIK: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
DIREKTOR MARKETINGA: Zlatko Zrilić **TEHNIČKI UREĐNIK:** Marko Zrilić **REDAKCIJA:** Svetlana Đaković, Miroslav Ninković, Marija Balabanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović **MARKETING:** 063/8526-021
ŠTAMPARIJA: DOO MAGYAR SZO KFT OJ Stamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144 • **Registarski broj NV000659**

CIP - Katalogizacija u publikaciji Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - . - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012.-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

SUBVENCIJE ZA RATARE SMANJENE NA 4.000 PO HEKTARU

Trostruko manje nego prošle godine

Izostanak regresa za gorivo dva meseca pre najvažnijeg poljoprivrednog posla za posledicu će imati setvu na dug, a docnije i skromnu žetvu sa malim prinosima, od koje će štetu imati i proizvođači i država

Početak godine nije doneo dobre vesti za poljoprivrednike. Subvencije za biljnu proizvodnju za ovu godinu su tri puta manje nego prošle. Uredbom Vlade Srbije o raspodeli podsticaja u poljoprivredi u 2016. subvencije za ratarsku proizvodnju smanjene su na 4.000 dinara po hektaru, odnosno 2.000 dinara po hektaru biće osnovni podsticaj za biljnu proizvodnju i 2.000 dinara po hektaru regres za dubrivo.

Subvencije za ratarsku proizvodnju po hektaru u 2015. bile su 12.000 dinara, od kojih je 6.000 dinara bilo u novcu, a 6.000 dinara za mineralno dubrivo i gorivo, a pravo na to su imala registrovana gazdinstva najviše za 20 hektara.

U novoj Uredbi koji je Vlada usvojila 30. januara navedeno je da će premije za mleko i u 2016. biti sedam dinara po litru.

Podsticaji u stočarstvu u 2016. kreću se od 60 dinara za roditeljske kokoške do 25.000 dinara po grlu za priplodne mlečne i tovne krave. Uredbom su predviđeni i podsticaji za kvalitetne priplodne matice ribe šarana i pastrmke od 500 i 300 dinara po grlu, dok su podsticaji za proizvodnju konzumne ribe 10 dinara po kilogramu proizvedene ribe.

Podsticaji za košnice pčela biće 600 dinara po košnici.

Za regresiranje premije osiguranja za useve, plodove, višegodišnje zasade, rasadnike i životinje namenjeno je 450 miliona dinara.

Direktna plaćanja za podsticaje poljoprivrednicima, kako je navedeno u Uredbi, iznosiće oko 16,9 milijardi dinara, od čega je za premije za mleko opredeljeno 3,4 milijarde, za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju i za regres za dubrivo po oko 3,5 milijardi, a za regres za troškove skladištenja u javnim skladištima 500.000 dinara.

Za organsku proizvodnju u ovaj godini predviđeno je 92 miliona dinara, a za očuvanje biljnih i životinjskih genetičkih resursa 58 miliona dinara.

U Uredbi je navedeno da je za unapređenje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima predviđeno je 15 miliona dinara, a za ekonomske aktivnosti u smislu dodavanja vrednosti poljoprivrednim proizvodima, kao i uvođenje i sertifikaciju sistema bezbednosti i kvaliteta hrane, organskih proizvoda i proizvoda sa oznakom geografskog porekla 10 miliona dinara.

Za kreditnu podršku poljoprivredni obezbeđeno je 600 miliona dinara, a za posebne podsticaje je oko 232 miliona.

Dejan Stanislavljević

Šteta za agrar i za državu

Poljoprivredni proizvođači razočarani su sadržinom uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koja za biljnu proizvodnju opredeljuje samo četiri hiljade dinara po hektaru za ovu godinu i to dve hiljade u gotovini i dve hiljade za mineralna dubriva.

Prognoze ratara su da će trostruko manji iznos za biljnu proizvodnju u odnosu na prošlu godinu, i izostanak regres za gorivo dva meseca pre najvažnijeg poljoprivrednog posla za posledicu imati setvu na dug, a docnije i skromnu žetvu sa malim prinosima, od koje će štetu imati i proizvođači i država.

Poljoprivrednicima nije jasno zašto je ukinut regres za gorivo kada im je to i najveći trošak u proizvodnji i smatraju da bi država trebalo bar da se odrekne akciza za dizel koji će se potrošiti za poljoprivredne rade.

U raspodeli agrarnog dinara najbolje su prošli proizvođači mleka, jer se nije menjao iznos od 25 hiljada dinara po umatičenom grlu i sedam dinara premije po litri mleka.

Značajno povećana sredstva za investicije od tri milijarde dinara paori ocenjuju kao dobar potez Vlade, ali uz zadrušku, jer ovo vreme većina seljaka ocenjuje kao nepovoljno za bilo koju vrstu zaduživanja.

Pogubno smanjenje podsticaja

Predsednik Zadružnog Saveza Vojvodine Radislav Jovanov izjavio je da Radio-televiziju Vojvodine da je smanjenje podsticaja za biljnu proizvodnju pogubno za domaću poljoprivredu koja na ovakav način ne može ići u korak sa vremenom i biti konkurenta.

Razočarenje zbog smanjenja podsticaja u biljnoj proizvodnji je blaga reč, poljoprivredni proizvođači su ogroženi zbog drastičnog umanjenja državnih davanja koja su i onako bila najniža u regionu - istakao je Jovanov.

On je kritikovao resorno ministarstvo jer nije bilo u stanju da se izbori za adekvatan budžet, dok istovremeno šalje poruke da mladi treba da ostanu na selu.

- Ne znam kako sa ovakvim podsticajima kreirati stimulativan ambijent - naveo je on.

Predsednik Zadružnog Saveza Vojvodine ukazao je da je smanjenje subvencija neelogično tim pre što se po privrednim karakteristikama Srbija definiše kao agrarna zemlja.

Vlada Srbije donela je prošle nedelje Uredbu o raspodeli podsticaja

Zašto su smanjene subvencije

Savetnik premijera za poljoprivredu **Dragan Glamočić** rekao je da RTS da poljoprivreda Srbije mora da bude razvojno orijentisana. Vlada je stavila akcenat na investicije, na sve one koji hoće da investiraju u poljoprivredu jer je to šansa da se razvije poljoprivreda Srbije, ističe Glamočić.

Milijardu dinara je manji budžet za poljoprivredu. Kada je to saopšteno rečeno je da davanja neće biti smanjena. Sada imamo informaciju da su osnovni podsticaji za biljnu proizvodnju dve hiljade dinara bili su šest hiljada.

Gostujući u Dnevniku RTS-a, Dragan Glamočić rekao je da budžet Ministarstva poljoprivrede jeste smanjen ali budžet Uprave za agrarna plaćanja, gde su subvencije, nije smanjen već je i povećan za pola milijarde dinara.

- Ovo nije loša vest za sve poljoprivredne proizvođače, ovo je loša vest u prvi mah za one koji se bave biljnog proizvodnjom, dok su u stočarskoj proizvodnji subvencije ostale iste, povećana su sredstva za investicije - kaže Glamočić.

Premije za mleko ostale su iste zato što je stočarska proizvod-

Dragan Glamočić

Glamočić kaže da su preuzete određene mere, odgovarajući ljudi koji su bili krivi za ovu meru su smernjeni i Vlada mora odgovorno da se ponaša u okvirima svog budžeta. "Za ovu godinu je realno planirati 2.000 plus 2.000 a da li će doći povećanje videćemo tokom polovine godine, nakon razgovora sa MMF-om", istakao je Glamočić.

- Ne možemo obećavati ljudima ono što ne može da se ispunи - kaže Glamočić.

Podsetio je da je mera uvedena još 2007. godine u doba predizborne godine, pod nazivom sto evra po hektaru, gde je bila situacija da najveća domaćinstva na teritoriji Vojvodine su povlačila više od 10.000 evra a gde su gazdinstva u centralnoj Srbiji dobijali 300 do 400 evra.

Poljoprivreda Srbije mora da bude razvojno orijentisana i Vlada mora da bude jednaka prema svim građanima, rekao je Glamočić.

- Srbija je povećala sredstva za investicije i svako ko bude htio da investira 10.000 evra u neke mašine, Srbija će mu dati pet do šest hiljada evra - više od pola sredstava će dobiti iz budžeta", rekao je Glamočić.

Predsednik Asocijacije poljoprivrednika **Miroslav Kiš** izjavio je da smanjenje subvencije „nije neočekivano i da predstavlja nastavak štetnih i loših mera“.

- Imamo najskuplje dizel gorivo u regionu, a ukinuti su regresi za gorivo. To je za nas neprihvatljivo i razočarani smo što se nastavljaju uveravanja da smo mi kao poljoprivrednici neko na koga se troši, a ne neko u koga treba investirati - rekao je Kiš.

Jasno odrediti šta državi treba

Mladi apsolvent stočarstva i vlasnik farme ovaca **Dejan Stanislavljević** iz Noćaja kaže da je smanjenje subvencija jako loša mera u situaciji kada želimo u Evropsku uniju gde su subvencije od 200 do 400 evra po hektaru, što se ratarstva tiče.

- Po svemu sudeći, zadržaće se sadašnji nivo subvencija u stočarstvu, a to su jedine subvencije koje su dale rezultat. Kod nas su problem ratarске subvencije jer se bacalo, nije bilo

rejonizacije, niti se znalo gde se šta subvencionise pa smo imali situaciju da se isto subvencionise kukuruz tako gde može maksimalno da rodi dve tone po hektaru i tamo gde može da rodi 15 tona po hektaru - kaže Stanislavljević.

Po njegovim rečima, voćarstvo je takođe svrstano u tu kategoriju što je jasno loš sistem.

- U voćarstvu su daleko veća i dugoročnja ulaganja nego što je to slučaj u ratarskoj proizvodnji i to nije bilo u redu. Svakako da smanjenje nije dobro, poljoprivrednici su iscrpljeni, ali isto tako treba i urediti sistem subvencija: ne svima i ne svuda, već da se jasno precizira koje su nam kulture bitne, šta nam je bitno. Uvozimo beli pasulj i beli luk, a imamo zemlju koja to može da proizvede. Dakle, stimulistići proizvodnju koja nam je potrebna - navodi Stanislavljević. Istovremeno, treba smanjiti subvencije za proizvode koji se pojavljaju kao tržišni viškovci.

Mladi poljoprivredni stručnjak ističe da je sistem subvencija veliki problem koji će se teško rešiti, a i sama mera ograničenja subvencija na gazdinstva do 20 hektara je bila uvod u dalja smanjenja.

- Po meni, subvencije treba dati za površine do 100 hektara površine jer težimo porodičnim faramama, a da bi se jedno gazdinstvo ozbiljno bavilo govorstvom sa barem pedesetek grla, potrebljeno je barem pedesetek hektara zemlje. S druge strane, razumem i da je mera uzrokovanu zloupotrebama u podeli subvencija, ali te dve stvari treba razdvojiti. Treba jasno precizirati šta, gde i u kojoj meri se subvencionise - jasan je Stanislavljević.

Veće zagaranovane cene jedino rešenje

Kako kaže **Dragan Krivošija** duogodišnji poljoprivredni stručnjak ističe da pojedinci podsticaji za biljnu proizvodnju smanjene su na 4.000 dinara po hektaru, a došli su do zaključka da subvencije nisu preko potrebne i da je

najvažnije uspostaviti dobre cene poljoprivrednih proizvoda.

- Smatram da će smanjenje subvencija u jednoj meri uticati na poljoprivrednu proizvodnju, ali više treba staviti akcenat na cene poljoprivrednih proizvoda, odnosno pšenice, kukuruza i ostalih ratarskih kultura koje proizvodimo. Okoliko bismo imali veće zagaranovane cene, verujem da nam subvencije tada i ne bi bile potrebne. Ako još postoji mogućnost se smanjiti cena dizela, to bi znatno popravilo celokupnu situaciju - kaže Dragan.

On ističe da je pre par godina, kada su subvencije bile veće, bilo i neke koristi od njih, a sada nema apsolutno nikakve koristi.

- Lako ćemo mi da proizvedemo poljoprivredne proizvode, ali ono što nama treba jesu, pre svega, zagaranovane veće cene, eventualno smanjenje cene dubriva, goriva i semena. Kada taj problem budemo rešili, sve će biti mnogo lakše, a poljoprivrednici neće morati da razmišljaju da li uopšte i imaju subvencije - kaže Krivošija.

**Ž. Negovanović
- M. Balabanović**

Radislav Jovanov

u poljoprivredni i ruralnom razvoju kojom su podsticaji za biljnu proizvodnju trostruko manji u odnosu na proteklu godinu i iznose 4.000 dinara po hektaru.

Dragan Krivošija

Uništeno oko 150 crkava i manastira

Osećaj gubitka grada nije dominantan samo kod Srba, on se javlja jednako kod Albanaca kojima su novoprdošli stanovnici seoskih sredina nametnuli svoj način života, kulturu i ponašanje. Rečenica „Drenica se doselila u grad“ jasno označava da su u većini gradova „oslobodioči“ uništili vrednosti koje su održavale pređašnji sistem i ranije odnose.

Kancelarija za Kosovo i Metohiju je istakla, povodom poziva lidera Aljanse za budućnost Kosova Ramuša Haradinaja da se Srbija ponaša evropski u slučaju spomenika pripadnicima OVPBM u Preševu, da je takva izjava primer da zločin koji ne bude osuđen, uvek preti da bude ponovljen.

„Povodom izjave Ramuša Haradinaja podsećamo da je na teritoriji Kosova i Metohije u proteklih deset godina uništeno, oštećeno i oskrnjaljeno 150 crkava, manastira i drugih objekata, od kojih čak 61 imaju status spomenika kulture“, saopštila je Kancelarija. Uništeno je i pokradeno, kako se navodi u saopštenju, više od 10.000 ikona, crkveno-umetničkih i bogoslužbenih predmeta „koji se uveliko krčme na svetskom ilegalnom tržstu antikviteta“.

„Uništen je i oštećen 5.261 nadgrobni spomenik na 256 srpskih pravoslavnih grobalja, dok na više od 50 grobalja ne postoji nijedan čitav spomenik“, ističe se u saopštenju Kancelarije za Kosovo i Metohiju.

Iz srpskih grobova „čak su iskopavane i razbacivane kosti“, dok su groblja „pretvorena u deponije, nepristupačna su, zarasta u korov i šipražje“, navedeno je u saopštenju. (decembar 2012.g.)

KFOR garantuje bezbednost Dečanima

Posle sastanaka komandanta Kfora generala Folkera Halbaueru, episkopa raško-prizrenskog Teodosija i igumana Save Janjića u manastiru Dečani, Eparhija raško-prizrenска saopštava da je Halbauer preneo uveravanja da će Kfor ostati na nivou svog zadatka i da će sprečiti svaki nasilni pokušaj usmeren prema manastiru Dečani. Eparhija je saopštila da je situacija u manastiru Dečani danas mirna, ali neizvesna zbog najave novih protesta i radikalnih mera.

Teodosije je Halbaueru na sastanku preneo zabrinutost zbog zbivanja oko Dečana i objasnio da čitav slučaj proizlazi iz nespremnosti opštine da poštuje zakone Kosova i odluke Vrhovnog suda, saopštila je eparhija.

„Jedna od tema razgovora sa delegacijom međunarodnih snaga Kfora na čelu sa komandantom, generalom

Halbauerom, bila je obezbeđivanje oružane pratrje za monake“, rekao je Janjić za Internet portal RTS-a. On kaže da su kapije manastira danas privremeno otključane, kako bi generali Kfora mogli da uđu.

Episkop Teodosije je na sastanku sa Halbauerom rekao da se „pravda ne može deliti na ulici već jedino u okviru pravnih procedura“.

„Manastir nije nikome uzeo zemlju, jer je reč o manastirskim imanjima koja su u vreme komunizma bila nacionalizovana, a potom su zakonski vraćena 1997. godine. Sada je i Vrhovni sud Kosova to konačno potvrdio, jer je razmotrio svu postojeću dokumentaciju.“

Odlike Vrhovnog suda ne mogu se osporavati protestima i pretnjama, jer to vodi u potpuno bezvlašće u kome pravda počiva u sili, a ne u zakonima“, rekao je Teodosije.

U okolini manastira Visoki Dečani, su predstavnici opštinskih vlasti i prednici pokreta Samoopredeljenje tražili obaranje odluke kosovskog vrhovnog suda, kojom je potvrđena svojina Dečana nad manastirskim zemljištem. Učesnici protesta su rekli da su Dečani albanski manastir i zatražili od monaha da ga napuste.

Kapije manastira su prvi put za tri-nest godina zatvorene zbog pretnji rukovodilaca opštine i ekstremista, a pristup manastiru juče je bio blokirani snažnim snagama policije i Kfora, uz učešće italijanskih karabinjera.

Zbog napada na manastir do sada je uhapšena samo jedna osoba, koja je osuđena na dve i po godine zatvora.

Najava radikalnih protesta

Na jučeršnjem skupu pred manastrom našao se i vođa „ratnih veterana OVK“ Abdil Mukoljaj, prenosi eparhija i podsjeća da je Mukoljaj više putanja pretio manastiru,

a 2004. godine bio i jedno vreme priveden od policije zbog nasilja. Eparhija takođe upozorava na pretnje članova organizacionog odbora protesta, za koje tvrdi da iza njih stoji opština Dečani.

„Poručujemo manastiru da igra svoju versku ulogu i da ne pretenduju na našu imovinu koja je osnova našeg razvoja i pluća Dečanaca. Poručujemo rukovodiocima i ostalim strukturama policije – čuvajte svoje sobe jer će-

mo svoje versko i kulturno nasleđe mičuvati“, rekli su predstavnici demonstranata.

Eparhija dalje navodi da su članovi organizacionog odbora protesta rekli da ih provokacija policije neće zauzaviti i da će s dozvolom ili bez nje nastaviti svoje aktivnosti i proslediti svoje poruke.

„Narednih dana ćemo nastaviti sa svojim aktivnostima koje ne isključuju ni mere kojima ćemo preuzeti svoja imanja, ne manastir. Nemamo posla sa manastrom. Mi branimo svoja imanja, ekonomski razvoj Dečana i slobodu kretanja“, zapretili su članovi organizacionog protesta Albanaca, najavivši radikalnije mere.

Povodom ovih pretnji arhimandrit Sava, iguman manastira Visoki Dečani naglasio je da manastir nije samo crkva već i njegova imovina koju zakonski poseduje i bez koje manastir kao zajednica ne može da očuva svoju ekonomsku odrivost.

„Svaki napad ili pokušaj uzurpacije i najmanjeg dela manastirske imovine biće otvoreni napad na manastir Visoki Dečani, pa se nadamo da će organizatori bezbednosti na ovakvo ponašanje odgovoriti, kao i u svakom slučaju uzurpacije nečije imovine“, prenosi Eparhija.

„Nismo više u feudalnom društvu gde lokalne age kroje pravdu silom i pretnjama kako hoće. Ovo je zato veliki ispit za kosovsko društvo i njegovu spremnost da zaštiti prava svih građana“, rekao je on podsetivši da „kome zakon u topuzu leži, tragovi mu smrde nečovještvo“. (9. februar 2013.g.)

Prizren patrijarhove mladosti

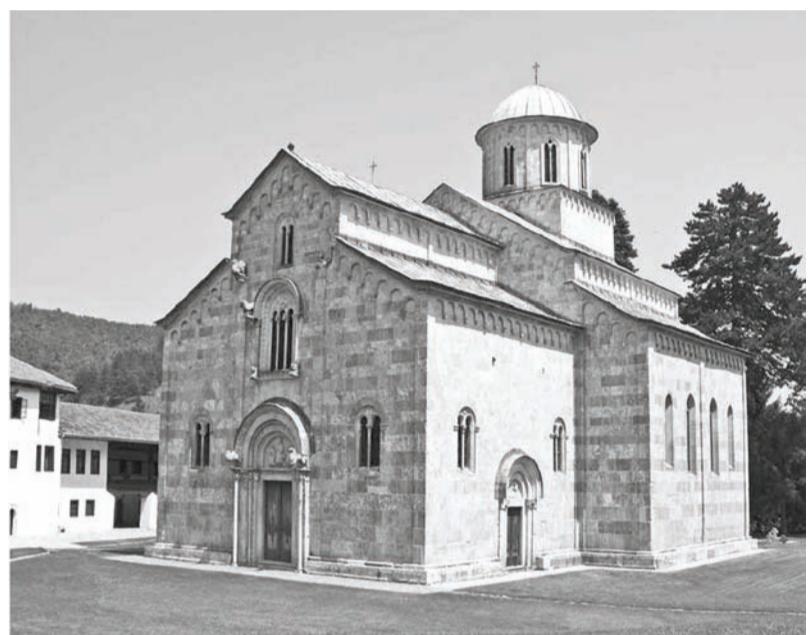
„Došli smo vama, svojima, da vas obrabrimo da izdržite mnoga iskušenja koja doživljavate“, poručio je u Prizrenu patrijarh Irinej. On je, sa devet vladika, tu i zbog toga, kako je rekao, da se obrabi hrabrošću kojom danas Srbij žive na Kosovu i Metohiji.

„Ostanite tu gde jeste i čuvajte ovе svetinje koje su nas čuvale kroz istoriju. One vas neće izneveriti“, poručio je Irinej.

Ovu patrijarhovu poruku prvi put nisu slušali samo prizrenski starci, ostavljeni, očajni, sami u svom gradu. Prvi put su pored male Milice, jedinog prizrenskog srpskog đaka prvaka, u Sabornoj crkvi Svetog Đorđa, ove reči čula i deca Emilia, Dorotea, Mihaila i Matija, kao i njihovi roditelji koji su u selu Novake odlučili da osnuju porodicu, da obnavljaju svoje uništene domove i da, kako neko od njih reče, „vraćaju život u Prizren“.

To znači da će se za nekoliko godina pridružiti u školi Milici Đorđević jedinom srpskom detetu koje na srpskom jeziku pohađa nastavu u gradskoj sredini u Metohiji. Gubitak grada, gledano s ove distance, jedan je od najvećih poraza Srba na Kosovu i Metohiji. Pređašnje gradsko stanovništvo gotovo je nestalo.

„Ja sam živeo u Prizrenu. Znam raspoloženje ljudi iz onoga vremena i često sam nailazio na više razumevanja za potrebe naše Bogoslovije kod naših suseda nego kod onih koji su pripadali našem narodu, jer su bili odvojeni od Boga i od crkve. Molim se da se to vreme ponovo vrati i da Srbij i Albanci žive zajedno kao braća“, kazao je patrijarh Irinej.

Zemlja ostaje Dečanima

Euleksov sudija odbio je zahvat koji su još 2000. godine protiv manastira Visoki Dečani podnela dva društvena preduzeća iz ovog kosmetskog mesta.

Dva albanska preduzeća pokrenula su postupke protiv ove pravoslavne svetinje, tvrdeći da imaju vlasničko pravo nad više od 20 hetkara zemlje koja je unutar specijalne zone manastira Dečani. Odbacujući spor, Euleks je konstatovao da se predmeti zavise odnosne na ugovore o poklonu koji je 1997. godine sklopljen između Republike Srbije i manastira Dečani.

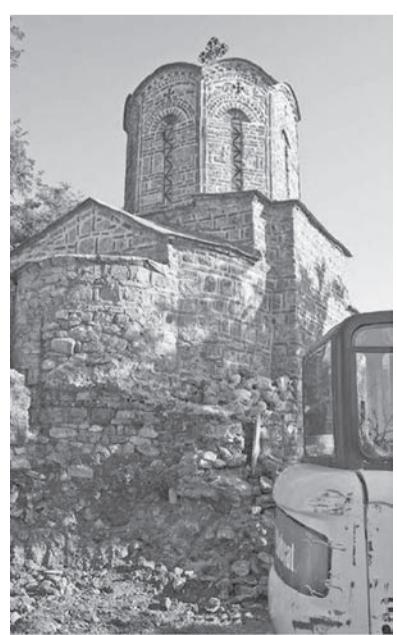
Osećaj gubitka grada nije dominantan samo kod Srba, on se javlja jednako kod Albanaca kojima su novoprdošli stanovnici seoskih sredina nametnuli svoj način života, kulturu i ponašanje. Rečenica „Drenica se doselila u grad“ jasno označava da su u većini gradova „oslobodioči“ uništili vrednosti koje su održavale pređašnji sistem i ranije odnose.

„Život nam je onakav kakvim ga sam napravimo“, rekla je Prizrenka Evica Đorđević. Ona je sa svojom malom Milicom, zahvaljujući Eparhiji raško-prizrenkoj, pronašla neku vrstu rešenja za budućnost ugrađujući sebe u obnovu jednog grada i njegovog života.

Jasno je da Milica u gradu pretporanom i ljudima i decom nema vršnjake s kojima bi se igrala, jasno je da sem dvorišta Saborne crkve nema gde da se igra... Ona u svom stanu najviše crta i čita. Juče je svoje crteže poklonila patrijarhu, vladici Teodosiju i mitropolitu Amfilohiju.

„Gde bismo se okupili da ovo nije obnovljeno, gde bismo se sreli kao danas u Prizrenu“, upitao je mitropolit Amfilohije.

(Delovi iz knjige Branislava Gulan-a „Sudbina oduzete imovine“. Knjiga se može naručiti (cena 2.000,00 dinara) kod izdavača banatski kulturni centar, JNA 35, Novo Miloševvo, e-mail:banatskikulturni centar@gmail.com ili na tel 023/783-155 ili kod autora na e-mail:gulan@nsable.net ili na tel. 063/8-666-527).

SREMSKA RAČA • ZORAN OSTOJIĆ, RATAR I STOČAR

Stočarstvo mi se više isplati

- Iako ima više posla nego u ratarstvu, to je ipak sigurniji biznis, jer barem ne zavism od vremenskih prilika ili neprilika – kaže Zoran Ostojić, poljoprivrednik i stočar iz Sremske Rače

Registrovana farma sa 30 komada junadi

Porodica **Zorana Ostojića** iz Sremske Rače bavi se poljoprivredom već nekoliko decenija, a uz taj posao Ostojići su u ovom kraju već dugo godina poznati i kao stočari. Ovaj tridesetdvogodišnjak obrađuje 60 hektara oranica koje se nalaze u njihovom porodičnom gospodinstvu.

- Pola od toga je naše vlasništvo, nešto užimamo u arendu, a radimo i deo državne zemlje. Uzgajamo standardne poljoprivredne kulture, pšenicu, kukuruz, lucerku i tritikalije. Osim ratarstva, moja porodica se bavi još i govedarstvom, tako da gotovo sav prinos koji ostvarimo na našim njivama odlazi za ishranu stoke. Imamo 30 komada junadi i registrovanu farmu. Kupaca u poslednjih nekoliko godina ima dovoljno, ali je cena stoke niska, tako da se ovaj posao isplati samo onome ko ima velike površine oranica, barem sto hektara. Takođe, u današnje vreme više se isplati baviti se stočarstvom nego ratarstvom, iako tu ima više posla, ali je ipak sigurniji biznis, jer kad imam stoku onda imam čemu da se nadam. A ovako, u ratarstvu zavism od mnogo faktora, među kojima su i vremenske prilike ili neprilike. Iako ja nisam

Zoran Ostojić, stočar iz Sremske Rače

zapamtio ta bolja vremena o kojima svi pričaju, ipak se nadam da će ponovo doći, ako ništa drugo, a ono da bi moja deca mogla da žive bolje. Imam dva sina, oni su još mali pa ne znam da li imati želju da nastave da se bave ovim poslom, ali ja ću se

S. M.

Foto: M. M. i lična arhiva

Ostojići poseduju svu potrebnu mehanizaciju

INDIJA • AKTUELNO IZ FONDU ZA POLJOPRIVREDU

Pomoć poljoprivrednicima i brendiranje proizvoda

Na sednici Opštinskog veća opštine Indija koja je održana pred kraj 2015. godine a na inicijativu Agencije za ruralni razvoj opštine Indija, članovi veća su usvojili Odluku o otvaranju budžetskog fonda za poljoprivredu i ruralni razvoj. U budžetu opštine Indiji za 2016. godinu opredeljeno je 20 miliona dinara na poziciji „fonda za poljoprivredu“. Sredstva ostvarena u budžetskom fondu koriste se u skladu sa „Programom podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja za opštini Indija“ na koji Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine daje predhodnu saglasnost. Prema rečima **Nemanja Čorka**, direktora Agencije za ruralni razvoj opštine Indija, program na osnovu kojeg će se trošiti sredstva je poslat resornom ministarstvu, te se ovi dani čeka saglasnost.

- Program podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja za opštini Indija poslat je polovinom januara ministarstvu poljoprivrede na davanje predhodne saglasnosti. Nakon dobijanja saglasnosti od strane ministarstva mi ćemo krenuti u raspisivanje konkursa i realizaciju mera iz programa - kaže direktor i podseća na mere koje su predviđene.

- Pre svega, imamo mere direktnih plaćanja, a to se odnosi na regres za reproduktivni materijal, osnosno veštačko osemenjavanje, gde imamo povraćaje do 100 posto u zavisnosti od cene osemenjavanja - ističe on i dalje objašnjava.

- Imamo i kreditnu podršku, a to se odnosi na sufinansiranje kamata na poljoprivredne kredite, čiji kamatu plaća opština. Takođe u sklopu programa podrške fond će imati mere ruralnog razvoja, gde su povraćaji od 30 do 70 odsto.

Kada je reč o sektoru mleka, to se odnosi na nabavku opreme za mužu, nabavku prenosne opreme za mužu kao i nabavku opreme za hlađenje i skladištenje mleka, tvrdi direktor Agencije za ruralni razvoj i dodaje:

- Kada govorimo o sektoru voća, u okviru ovog programa je planirana na-

Nemanja Čorka, direktor Agencije

bavku priključnih mašina i opreme za voćarstvo a to su mašine za rezidbu, taruiranje, prskanje i mnoge druge. U sektoru ratarstva program obuhvata nabavku priključnih mašina za žetu i berbu, nabavku sejalica i priključnih mašina za obradu zemljišta, dok u sektoru pčelarstva imamo nabavku novih pčelinjih društava i opreme za pčelarstvo. Važno je napomenuti da će uskoro biti aktuelni konkursi za pripremu zainteresovanih poljoprivrednika za ulazak u proceduru za implementaciju Global Gap standarda u kojem su povrćaji predviđeni i do 80 posto.

Kako ističe Nemanja Čorka, Agencija ima u planu izradu jedne studije pod nazivom „Najbolje iz Indije“, putem koje će odrediti način i korake kako bi poljoprivrednici sa teritorije indijske opštine mogli da brendiraju svoj proizvod i dobiju oznaku „Najbolje iz Indije“.

Kako na kraju kažu u Agenciji, u situaciji kada viši nivoi vlasti ukidaju subvencije poljoprivrednicima, oni su se potrudili da pronađu način i da direktno finansijski pomognu poljoprivrednike koji su važan segment razvoja opštine. To znači da će oni imati mogućnost da unaprede svoju poljoprivrednu proizvodnju kroz nabavku nove mehanizacije i opreme, ulaganje u repromaterijal ili bilo koji drugi način koji će im olakšati posao.

M. Balabanović

Republika Srbija

Autonomna Pokrajina Vojvodina
Agencija za ruralni razvoj
Grada Sremska Mitrovica doo,
Sremska Mitrovica

Tel/faks: 022/610-573
info@gmail.com , www.arrsm.rs

АГЕНЦИЈА ЗА РУРАЛНИ РАЗВОЈ

ГРАДА СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Zahtev za prijem SMS poruka

Poštovani, želimo da Vas obavestimo, o mogućnosti informisanja o svim kreditnim linijama i podsticajima, putem SMS poruka. Ukoliko biste da se prijavite na listu korisnika, obavezno

popunite ovaj obrazac i dostavite ga, u najkraćem roku, Agenciji za ruralni razvoj Grada Sremska Mitrovica na adresu Svetog Dimitrija 6, 22000 Sremska Mitrovica. Hvala!

Prezime:	
Ime:	
BPG (Br.poljoprivrednog gazdinstva):	
Mesto:	
Ulica:	
Kućni broj:	
Telefon (Mobilni):	
Telefon (Fiksni):	
Oblast rada	<ul style="list-style-type: none"> • Ratarstvo • Povrtarstvo • Voćarstvo • Vinogradarstvo • Stočarstvo
Želim da primam SMS poruke od Agencije za ruralni razvoj Grada Sremska Mitrovica, za izabranu(e) oblast(i) rada: ☒ Da	
Datum:	Potpis:

SREMSKA MITROVICA • PRED 42. SABOR POLJOPRIVREDNIKA REKORDERA SREMA

Afirmacija rada, sela i seljaka

U ovo proizvodno nadmetanje uključeno je 224 poljoprivrednika takmičara u biljnoj i stočarskoj proizvodnji, a na Saboru će prisustvovati i nekoliko desetina zemljoradnika u svojstvu gostiju i potencijalnih takmičara za naredne godine

Rekorderi prošlogodišnjeg Sabora

Sremska privredna komora zajedno sa Privrednom komorom Vojvodine i Poljoprivrednom stručnom službom iz Sremske Mitrovice organizuje 42. Sabor poljoprivrednika rekordera Srema u proizvodnji hrane za 2015. godinu koji će se održati 26. februara u velikoj sali Skupštine grada Sremske Mitrovice. Za ovaj skup sve je spremno, a o takmičarskom ciklusu, broju takmičara i prinosima znali smo više od **Vladimira Vlaovića**, generalnog sekretara Sremske privredne komore i sekretara komorskog Udruženja za agrar.

Po programskim sadržajima ova akcija traje celu godinu, podseća naš sagovornik, a sabori su uvek prilika da se afirmaše rad, ostvareni rezultati na selu i poljoprivrednik kao proizvođač i društvena ličnost.

- U ovo proizvodno nadmetanje uključeno je 224 poljoprivrednika takmičara u biljnoj i stočarskoj proizvodnji, a na 42. Sabor će prisustvovati i oko 80 zemljoradnika u svojstvu gostiju i potencijalnih takmičara za naredne godine, navodi Vladimir Vlaović. Najviše takmičara bilo je u proizvodnji pšenice, nešto manje u proizvodnji soje, kukuruza i šećerne repe, dok ove godine neke kulture, posebno voćarske i povrtarske, manje zastupljene u nadmetanju. S obzirom na stanje koje imamo u stočarstvu, razumljivo je malo takmičara u toj proizvodnji: četiri u proizvodnji svinja i dva u proizvodnji junadi, a 54 u proizvodnji mleka. To su poljoprivredni proizvođači koji su isporučivali mleko "Imleku", "Somboledu" i "Šabačkoj mlekar" - navodi Vlaović.

Po broju takmičara ovaj ciklus takmičenja, u odnosu na prethodne, drži nivo jer ih nije mnogo manje. Inače, gledano po godinama održavanja takmičenja, oscilacije u broju učesnika su plus ili minus do 50 takmičara po godinama što organizatori smatraju uspehom.

Vladimir Vlaović, generalni sekretar Sremske privredne komore

“Po broju takmičara ovaj ciklus takmičenja, u odnosu na prethodne, drži nivo jer ih nije mnogo manje. Inače, gledano po godinama održavanja takmičenja, oscilacije u broju učesnika su plus ili minus do 50 takmičara po godinama što organizatori smatraju uspehom”

Vodne godine bilo je mnogo takmičara u proizvodnji pšenice, jer je pšenica imala dobre prinose. Mali prinosi u proizvodnji soje i kukuruza razlog su što je ove godine manje takmičara u

Najbolji organizatori takmičenja

1. „Udruženje proizvođača mleka“, Đorđe Nenadović, Sremska Mitrovica, 2. ZZ „Kraljevići“ Đorđe Mihajlović, Kraljevići, 3. Radiša Andrić, Ruma, Dobrinci.

tim proizvodnjama, budući da ljudi neće sa se prijavljaju sa malim prinosima, komentariše Vlaović.

Naročito malo zainteresovanih za takmičenje ovog puta bilo je na području šidske opštine, a pošto je podbacila proizvodnja soje, po kojoj su bili poznati, ne treba tražiti dodatni razlog za takvo stanje.

Na osnovu podataka sa sačinjene rang liste prinosi ostvareni u prešloj proizvodnoj godini po kulturama su različiti: kod pšenice najveći ostvareni prinos su 10,820 tona i 11,3 tona po hektaru zavisno od toga da li su podstignuti na površini do tri ili onoj preko tri hektara. Najveći prinos kukuruza se kreće od 13.260 kilograma do 13.340 kilograma po hektaru i ti prinosi su vrhunski bez obzira na veliku sušu koja je ostavila traga kod roda jarih kultura.

- Imali smo delove Srema gde su u julsko - avgustovskom periodu dobili malo kiše i ostvarili bolje prinose nego ostali u Sremu, a bolje prinose imaju i oni proizvodjači koji su primenjivali agrotehniku. Kod repe nemamo samo prijavljene takmičare na površini do tri hektara, a na površini preko tri hektara rekordan rod je 49.900 kilograma po hektaru. Kod sunčokreta koji je izdržao najbolje sušu, ostvaren je rekord od 4.950 do 5.120 kilograma po hektaru zavisno od površine gajenja, a kod soje rekord je bio od 4.433 kilograma do 5.040 kilograma po hektaru - navodi Vladimir Vlaović.

Nagrade

Odbor za takmičenje zemljoradnika Srema Sremske privredne komore, razmatrao je nagrade i priznanja za takmičare zemljoradnike i organizatore takmičenja u 2015. godini i jednoglasno doneo odluku da se prvo plasiranim takmičarima i organizatorima dodelje zlatnici i diplome, drugopla-

siranim takmičarima i organizatorima veći srebrenjaci i diplome, trećeplasiranim takmičarima i organizatorima manji srebrenjaci i diplome, najvećim robnim proizvođačima zlatnici i diplome, takmičarima van ranga specijalne diplome, a svim donatorima zahvalnice..

Najveći robni proizvođači (kg):

PŠENICA

Ime i prezime	Proizvedeno kg
Žikica Lazić, Golubinci	1.980.000

KUKURUZ

Ime i prezime	Proizvedeno kg
Darko Danilović, Kuzmin	1.429.128

ŠEĆERNA REPA

Ime i prezime	Proizvedeno kg
Živan Danilović, Kuzmin	3.666.850

SUNCOKRET

Ime i prezime	Proizvedeno kg
Srđan Kovačević, Golubinci	131.950

SOJA

Ime i prezime	Proizvedeno kg
Branislav Dursanović, Martinci	86.880

Na Saboru poljoprivrednika rekordera Srema koji počinje u 10 sati, u petak, 26. februara, u Sremskoj Mitrovici, nakon pozdravnih reči organizatora i zvaničnika biće dodeljene tradicionalne nagrade najboljim proizvodjačima hrane.

Organizatori su na svečanost pozvali predstavnike republičkih, pokrajinskih i lokalnih vlasti sremskih opština, predstavnike nauke, proizvodjače semena, zaštitnih sredstava i naravno poljoprivrednike.

S. D.

Rekorderi sremske poljoprivrede

Odbor za takmičenje zemljoradnika Sremske privredne komore, proglašio je najuspešnije takmičare u

biljnoj i stočarskoj proizvodnji 2015. godine u okviru 42. Sabora rekordera Srema u poljoprivrednoj proizvodnji.

Rekorderi na površini do tri hektara su:

PŠENICA

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Vladica Savanović, Voganj	11.370
2. Slobodan Vukelić, Voganj	9.870
3. Slavko Maletić, Voganj	9.850

KUKURUZ

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Radenko Simić, Kuzmin	13.260
2. Milan Aćimović, Laćarak	13.060
3. Nikola Krička, Čalma	12.933

SUNCOKRET

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Mile Buđanovčanin, Golubinci	5.120
2. Aleksandar Ličanin, Belegiš	5.006
3. Nikola Mišković, Voganj	4.950

SOJA

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Slavko Maletić, Voganj	4.970
2. Radenko Simić, Kuzmin	4.173
3. Sava Stojaković, Brestač	3.938

Rekorderi na površini preko tri hektara su:

PŠENICA

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Nenad Radulović, Ruma	10.820
2. Dimitrije Savanović, Voganj	10.570
3. Spasoje Marđeloški, Voganj	10.390

KUKURUZ

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Nikola Manojlović, Dobrinci	13.340
2. Đorđe Mihajlović, Kraljevci	11.724
3. Miomir Mirić, Martinci	11.690

ŠEĆERNA REPA

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Dragana Cvjetić, Ruma	74.900
2. Nikola Krička, Čalma	74.713
3. Milenko Antić, Kraljevci	71.430

SUNCOKRET

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Ivan Fijala, Novi Slankamen	4.950
2. Miroslav Beronja, Voganj	4.730
3. Srđan Kovačević, Golubinci	4.550

SOJA

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Srđan Kovačević, Golubinci	5.040
2. Dimitrije Savanović, Voganj	4.540
3. Branislav Dursanović, Martinci	4.344

Rekorderi u proizvodnji grožđa

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Dragan Trivanović, Sot	16.000
2. Nikola Medoš, Erdevik	15.800
3. Đorđe Borak, Erdevik	15.700

Rekorderi u proizvodnji tovnih svinja

Ime i prezime	Proizvedeno kg
1. Draško Danilović, Kuzmin	385.250
2. Sava Stojaković, Brestač	54.020
3. Ratko Nikolić, Laćarak	44.130

Rekorderi u proizvodnji ječma

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Vladica Savanović, Voganj	9.170
2. Milan Polić, Ruma	9.070
3. Dušan Savanović, Voganj	9.050

Rekorderi u proizvodnji ovsa:

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Rada Pekić, Golubinci	4.600
2. Stevan Vidović, Golubinci	4.300
3. Siniša Beljin, Golubinci	4.000

Rekorderi u proizvodnji tritikala

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Miroslav Andrić, Ruma	8.430
2. Stevan Vukajlović, Dobrinci	8.170
3. Zoran Popov, Dobrinci	8.120

Rekorderi u proizvodnji stočnog graška

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Anka Polić, Ruma	5.120
2. Ognjen Stojanović, Ruma	4.828
3. Milenija Polić, Ruma	4.138

Rekorderi u proizvodnji duvana

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Željko Ostić, Mandelos	2.420
2. Nebojša Tubić, Golubinci	2.100
3. Siniša Kovačević, Golubinci	1.960

Rekorderi u proizvodnji lubenica

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Branislav Radovac, Dobrinci	57.340
2. Milun Vavan, Donji Petrovci	24.400

Rekorderi u proizvodnji dinja

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Branislav Radovac, Dobrinci	54.680
2. Dragan Manojlović, Dobrinci	54.160
3. Borislav Andrić, Dobrinci	53.517

Rekorderi u proizvodnji bresaka

Ime i prezime	Prinos kg/ha
1. Đorđe Stanojević, Irig	24.800
2. Mladen Mićašević, Irig	24.200
3. Dejan Jojić, Irig	23.900

Rekorderi u proizvodnji šljiva

Ime i prezime	Prinos kg/ha

<tbl_r cells="2" ix="2" maxc

Duvandžije se sniženjima bore za kupce

Kako je rečeno u Sarajevu, na regionalnoj konferenciji o borbi protiv sive ekonomije, nelegalna trgovina duvanskim proizvodima Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini godišnje nanosi štetu veću od po 100 miliona evra

Piše: Branislav Gulan

U toku je bitka za svakog kupca. Proizvođači i prodavci duvana pritisnuti drastičnim padom prometa, uslovljenog „crnim tržištem”, odlučili su da snize cene pojedinih vrsta cigareta na minimum. Tako da od paklice vredne 150 dinara njima ostanu samo tri. Ostatak ide državi. Pad cena neće uticati na budžetske prihode, jer je obaveza proizvođača da prema tzv. kalendaru o akcizama, propisanu sumu uplaćuju, bez obzira na cenu kutije cigareta.

Visok udeo šverca (sa oko 2.500 tona duvana ili četvrtina proizvodnje u Srbiji) i slaba tražnja na tržištu uticali su na to da vodeće internacionalne duvanske kompanije u Srbiji spuste cene, u proseku, 20 dinara, krajem 2014. godine, za pojedine cigarete, mahom „srednjeg ranga”, koje se inače najviše i kupuju.

Minimalna akciza, pre poslednjeg povećanja, 2016. godine, iznosila je 117 dinara po paklici, a pripadajući PDV od 20 odsto je 30, što čini 147 dinara državnog zahvatanja na prosečnoj ceni cigarete od 150 dinara. To znači da samo pet odsto od cene ovog ranga cigarete ostaje za proizvodnju, distribuciju i sve ostalo neophodno u proizvodnji.

Ako paklica cigareta košta 220 dinara, od te cene državi ide odmah 20 odsto PDV-a, odnosno 36,7 dinara. Na to se uzima još 50 dinara „specifične akcize”, koja je fiksna. I tu nije kraj. Proporcionalna „ad valorem” akciza iznosi 33 odsto od maloprodajne cene ili 72,6 dinara. Kada se sve sabere, udeo akciza i poreza u ukupnoj ceni učestvuje sa 72,4 odsto ili 159,35 dinara. Duvandžijama ostaje nešto više od 69 dinara od kojih moraju da namire

proizvodnju, distributere i trgovce. Više je nego očigledno da se u tri dinara, koja preostanu kada se izmire svi ostali troškovi, ne mogu smestiti i cena prozvoda, trošak proizvodnje, veletrgovine i maloprodaje. Očigledno je u pitanju „damping”, odnosno prodaja po nižim cenama. Niko od vodećih duvanskih kompanija, međutim, nije zeleo zvanično o tome da govori.

Minimalna akciza je najmanja vrednost akcize, koja mora biti plaćena državi i određuje se za svaku godinu. U 2015. godini je iznosila 100 dinara. Iznos minimalne akcize računa se na bazi ukupne realizovane prodaje na tržištu Srbije u pret-hodnom polugodištu.

Kada je reč o skupljim cigarama, koje koštaju, na primer, 200 dinara, u državnu kasu se na ime akciza i poreza slije oko 75 odsto od te cene, odnosno 150 dinara po kutiji, dok četvrtina cene ostaje proizvođaču. Uglavnom, duvandžije najviše zarađuju na najskupljim vrstama cigareta.

Inače, nakon obaranja cena cigareta ove nedelje, na nekim kioscima kažu „da je malo povećana prodaja, da ima građana koji kupe boks sniženih cigareta, ali da to zasad nije neko značajnije povećanje“.

U Vojvodini se broj onih koji se bave proizvodnjom duvana ne smanjuje, što je znak da se od njega ipak može živeti. Međutim kada godina bude teška, kao što je 2015., mnogi se zapitaju šta dalje da rade.

- Cena je što se tiče otkupljivača redovna, ne mogu ni da ponude veću cenu jer je tržište takvo kakvo je. Jako bi nam pomogle subvencije, kao što je u susednim državama, u Hrvatskoj i Makedoniji je evro po

Zbog šverca duvana držveni budžet godišnje gubi stotine miliona evra

kili subvencija baš zbog ovakvih godina - kaže Branko Ostić iz Mandelosa. Pored subvencija, ovaj mlađi proizvođač smatra da je problem i to što su stranci kupili fabrike zbog čega su ostavljeni na milost i nemilost drugima, i moraju da se prilagođavaju njihovom tržištu.

Vlada je formirala specijalnu radnu grupu za borbu protiv nelegalne trgovine rezanim duvanom. Istovremeno, izmenama Zakona o duvanu omogućile se strože kontrole i kazne za svakog ko je umešan u nelegalno uzgajanje, proizvodnju ili trgovinu rezanim duvanom. Novčane kazne kreću se do dva miliona dinara. Vlada Srbije je učila opasnost od sive ekonomije i krijumčarenja duvanskih proizvoda i zato je borbu protiv njih proglašila za jedan od svojih prioriteta. U Vladi je formirana Radna grupa za suzbijanje krijumčarenja cigareta i rezanog duvana, na čijem čelu je ministar. Naši carinici su samo u unutrašnjoj kontroli po Srbiji zaplenili pet miliona cigareta i tri tone rezanog duvana.

- Budžet Srbije godišnje gubi 200 miliona evra zbog šverca duvana, izjavio je direktor korporativnih poslova za zapadni Balkan u kompaniji Japan tabako internacional (JTI) Goran Pekež. Kako je saopštilo JTI, u Sarajevu, na regionalnoj konferenciji o borbi protiv sive ekonomije, nelegalna trgovina duvanskim proizvodima Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini godišnje nanosi štetu od po 100 miliona evra.

- Samo u prošloj godini je duvanska industrija u zemljama zapadnog Balkana kroz akcize prikupila dve milijarde evra. Istovremeno, procenjuje se da ilegalna trgovina učestvuje sa 15 odsto u ukupnoj potrošnji duvanskih proizvoda, što je čini jednim od većih igrača na tržištu duvanskih proizvoda tog regiona - rekao je Pekež. On je ukazao da je važno podsticati saradnju svih institucija i agencija koje se bore protiv sive ekonomije u regionu, jer se jedino kroz saradnju mogu efikasno preseći lanci ilegalne trgovine.

Predsedavajući Veća ministara BiH Denis Zvizdić je kazao da BiH mora hitno da napravi nacionalni plan za borbu protiv sive ekonomije.

- Vlada na čijem sam čelu biće predana borbi protiv sive ekonomije imaće nultu toleranciju na sve njene pojedine oblike. Nadamo

Manje švercera

U 2015. godini krenulo se uspešno u borbu protiv šverca duvana i duvanskih proizvoda, pošto su zaplene povećane za čak devet puta, ocenio je direktor korporativnih poslova i komunikacija JTI-ja za Zapadni Balkan Goran Pekež. On je kazao da je evidentno da su Srbija i Hrvatska dve vodeće zemlje u regionu po pitanju suzbijanja tog problema, pa sad ima manje švercera.

u godinu, tako da u ovoj godini očekujemo prosečan prinos od 2.200 kilograma po hektaru.

Uzgajivač „virdžinije“ Ladislav Petrus iz Erdevika kaže da se duvanom bavi već deceniju i po i da žuti list uzgaja na 17 hektara.

- Zadovoljan sam kako se posle rasađivanja u ovoj fazi rasad primio i očekujem dobar prinos“, veli Petrus. Saradnja s kompanijom JTI mi pre svega daje sigurnost jer znam da imam zagarantovan otkup svega što proizvedem, po dogovorenim uslovima, uz isplatu na vreme. fabrika JTI iz Sente mi pruža podršku u svim fazama proizvodnje, počev od obezbeđivanja semena i davanja avansa za finansiranje proizvodnje, preko nege duvana u polju i obuke o tome kako se pravilno primenjuju agrotehničke mere. Obezbeđuje još mehanizacije i druge opreme neophodne za obradu duvana, do preuzimanja i transporta obranog duvana do fabrike.

Nenajavljeni ubiđaji

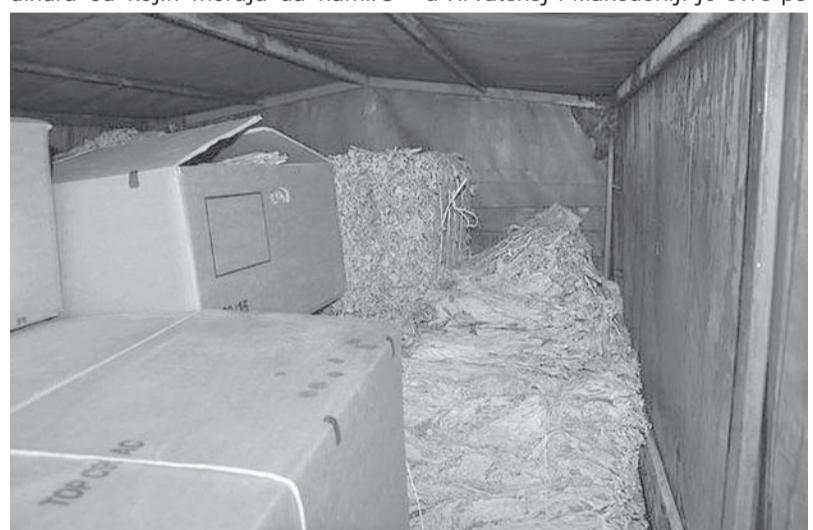
Postupci zbog moguće povrede konkurenčije pokrenuti su protiv kompanija „Filip Moris“ i „Britiš-Amerikan tobako“ (BAT), nakon što su predstavnici komisije početkom decembra 2015. godine izvršili nenajavljenе uvidaje u pomenutim kompanijama gde su, kako je saopšteno, kontrolisali prostorije, podake, isprave i stvari. „Ovaj instrument je izuzetno efikasan za otkrivanje kartelskog dogovaranja i drugih oblika povreda konkurenčije“, navедeno je u saopštenju komisije.

Kako „Blic“ saznaće, uskoro bi mogli da budu pokrenuti i postupci protiv ostalih proizvođača cigareta koji povećavaju cene. Inače, to je već treće poskupljenje cigareta u Srbiji ove godine, i to svaki put za isti iznos - 10 dinara po paklici, bez obzira na marku. Dokazivanje kartelskog udruživanja je teško. Uglavnom se u okviru kartela pojavi neko od učesnika ko pruža Antimonopoljskoj komisiji dokaze o dogovaranju, a koji kasnije u slučaju dobija status poput zaštićenog svedoka.

U kompaniji BAT kažu da su „ostvarili punu saradnju sa komisijom“.

- Činjenica da je inspekcija, kao preliminarni korak u istrazi, sprovedena u prostorijama BAT, ne implicira da je kompanija na bilo koji način nekonkurentno poslovala - kaže u BAT. I u „Filipu Morisu“ navode da „u potpunosti sarađuju sa državnim organima“. - Uvereni smo da će postupak pokazati da je poslovanje kompanije „Filip Moris“ u potpunosti uskladeno sa pozitivnom regulativom i dobrom poslovnom praksom - kaže u toj kompaniji.

(Kraj)

Zaplenjen duvan kod Sremske Mitrovice

Zaplene duvana u Sremu

Tokom 2015. godine policija je i u Sremu imala izuzetno uspešne rezultate u zapleni duvana, a jedna od većih bila je 24. novembra kada su plikom redovne patrolne delatnosti pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova u Sremskoj Mitrovici su, na lokalnom putu u okolini grada, zaplenili su 1.620 kilograma suvog duvana u listu i zatekli četiri osobe koje su ga prebacivale iz kamiona u kombi.

Vrednost duvana, bez potrebnih dokumentacija, procenjuje se na oko 650.000 dinara. Policija je privremeno oduzela teretni kamion i kombi osumnjičenih osoba i njihove saobraćajne dozvole. Zbog postojanja osnova sumnje da su izvršili krivično delo nedozvoljena trgovina, protiv četiri osobe biće podneta krivična prijava, nadležnom tužilaštву, u redovnom postupku, navodi se u saopštenju.

Zaplenjeno rekordnih 1.338 tona duvana

Pripadnici MUP-a, Bezbednosno informativne agencije i Poreske policije, početkom januara 2015. godine zaplenili su 1.338 tona duvana namenjenog nelegalnom tržištu i uhapsili 12 osoba osumnjičenih da su krivičnim delima oštetili državni budžet za oko 139 miliona dinara.

STEJANOVCI • GODINE SPORENJA I SUDOVANJA

Bila jednom jedna zadruga

Čak se razmišlja i o pokretanju postupka do suda u Strazburu. Razočarani i nezadovoljni, imaju utisak da njihov problem nikoga više ne zanima, i da nema ni volje, ni hrabrosti da se spor okonča, onako kako u zadruzi smatraju da je pravedno

Zemljoradnička zadruga „Fruškogorka“ Stejanovci, registrovana je u novembru 1999. godine, po tadašnjim propisima i Zakonu iz 1996. godine, koji je još uvek na snazi. Osnovni zadatak u radu zadruge, bila je nabavka repromaterijala, goriva, za sve kooperante, 17 zadrugara, ali i za nezadrugare. Zadruga se bavila i ot-kupom pšenice, kukuruza, a jedno vreme i bostana. Međutim, nakon posrnuća velikog poljoprivrednog preduzeća, „Agrorume“, i njegovog odlaska u stečaj, počinju problemi za stejanovačku zemljoradničku zadrugu. Radi se o zemljištu veličine 127 hektara, u katastarskoj opštini Stejanovci. Iako su bili u sporu, od-lukom tadašnjeg stečajnog upravnika, zemljište je prodato. O tome govori inženjer agronomije, **Paja Nikolić**, direktor ove zadruge.

- Zemljište koje je prva zadruga kupila još 1960 godine, dakle te-

retno stečeno, uneto je u tadašnju „Agrorumu“, bez ikakve naknade. Mi posedujemo sve kupoprodajne ugovore koje smo podneli sudu pri-lilikom zahteva za povraćaj imovine, ali je sve bilo odbijeno. Zakonom o zadrugama iz 1996. godine, doneto je da se o takvim predmetima ne vodi sud, nego upravni postupak. Postupak se vodi desetak godina, i mi nismo naišli na razumevanje nadležnih koji taj posao rade - kaže Nikolić. Pre tri godine izvršili smo prerezraciju, vratili i staro ime zadrugi „Brile“, kakvo je ona nekada i nosila. Podneli smo nadležnom opštinskom organu ponovo zahtev da se povede upravni postupak, i naveli tačno i precizno, šta je ono što mi tražimo. Imali smo i prelimi-narne razgovore sa ljudima iz tadašnjeg „Pinkija“ kome je pripadalo poljoprivredno dobro „Mutalj“, oko nekih 30-ak hektara kod stejanovačkog Mosta razmene, i oni su bi-

Paja Nikolić

li spremni da nam to vrate, nakon završenog upravnog postupka. Međutim, obavešteni smo da postupak

neće ni biti vođen, navodno zbog nedostatka nekih dokumenata.

Po Nikolićevim rečima, pravna služba u Zadružnom savezu Vojvodine, kojoj su se obratili, ustanovila je da je u upravnom postupku, prekršeno 13 članova. Ni nadležno ministarstvo nam nije dalo pozitivan odgovor. Sada se sve već tri godine, sve nalazi kod Apelacionog suda u Novom Sadu.

- Još uvek nemamo odgovor, ni rešenje i ne znamo kakav će biti is-hod, vidno razočarano o svemu - govori Nikolić.

Poljoprivrednici su razočarani, jer ni jedan jedini džak hrane, koncentrata, đubriva, više ne mogu da uzmu od svoje zadruge. O nabavci repromaterijalu je suvišno i govoriti. Zadruga postoji formalno, na papiru.

- Agronom sam po struci, i to upravo iz proizvodnje. To je moja i profesija, i oopsesija. Ne mogu, a da se ne otmem utisku, da do zadruge više nikome nije stalno. Ovo je, na-žlost, slika u celom Sremu. Povremenno se pojave neke privatne male zadruge, koje oformi desetak ljudi. Seoska zemljoradnička zadruga treba da postoji. Uzmite primer samo Slovenije, koja je preslikala sve ono dobro što su radile nekada osnovne zajednice kooperanata, modifikovala zahtevu vremena, i rade od-

lično. Tako je i u drugim evropskim zemljama. Ali, nažlost kod nas za-to nema sluha. Mi smo nekada bili jedna od najboljih zadruga, sa 127 hektara polodnog zemljišta. Mogli bi i sada da se bavimo svim vrstama proizvodnje, i ratarstvom i povrтар-stvom, ali... - priča Nikolić. Ljudi se sada snalaze kako ko zna, i mo-že. Nemaju sredstava da blagovre-meno ulože u đubrivo, zaštitu, za kvalitetno seme. Vrlo često nemaju dovoljno nafte da na vreme uzoru zemljište, što je katastrofalno. Ka-da se ne ispoštjuju potrebni rokovi, sve se to kasnije odrazi na prinose i kvalitet, a samim tim i na zaradu koja bi trebala da se ostvari.

I tako... Čeka se rešenje, a ukoliko ono bude negativno, čak se razmišlja i o pokretanju postupka do suda u Strazburu. Razočarani i nezadovoljni, imaju utisak da njihov problem nikoga više ne zanima, i da nema ni volje, ni hrabrosti da se spor okonča, onako kako u zadruzi smatraju da je pravedno. U bajke, malo ko još danas veruje, ali nekako bi na kraju, ova priča o sudbi-ni stejanovačke zadruge, po svemu sudeći, mogla započeti kao i svaka bajka - Bila jednom jedna zadruga....

Kakav će biti kraj, vreme će po-kazati.

M. Ninković

AKTUELNOSTI

KONTROLA ATOMIZERA I PRSKALICA

Dobar odziv poljoprivrednika

Kontrola atomizera i prskalica u Sremu traje već više od šest meseci i sada je besplatna. Već od sledeće godine poljoprivrednici će morati ovu uslugu da plaćaju i biće u obavezi da kontrolu obavljaju svake treće godine. Oni koji kontrolu obave još uvek ne dobijaju odgovarajuću markicu koju treba da izda Uprava za zaštitu bilja

Kako se primiče prolećna setva paori sve češće obavljaju kontrole prskalica i atomizera. Za sada taj posao u Sremu obavljaju Poljoprivredno prehrambena škola „Stevan Petrović Brile“ u Rumi i Poljoprivredne stručne službe u Rumi i Šremskoj Mitrovici.

Direktor rumske Poljoprivredne škole **Milan Pupovac** kaže da je odziv poljoprivrednika dobar što je jako dobro. - Bilo je na početku problema iako poljoprivrednici dobro znaju koliko nepravna prskalica može da poskupi proizvodnju. Nepotrebna količina preparata, kao i nepravilno prskanje donose istu štetu. Zato je dobro što se paori sada interesuju za kontrolu jer tako mogu biti sigurniji u posao koji radi i koji nije baš jeftin. Sada traže kontrolu bez obzira što mi nismo u mogućnosti da im izdamo markicu

koja potvrđuje ispravnost. Od nas mogu da dobiju samo potvrdu da je kontrola radjena, ako žele - kaže Pupovac.

Dobro je što paori koriste mogućnost besplatne kontrole atomizera i prskalica jer će već od 2017. godine to morati da plaćaju i biće u obavezi da to čine svake tri godine. Posao na kontrolnim mestima obavlja se bez ikakvih problema.

- Kontrolišemo protok i pritisak na pumpi, manometar sa razvodnikom, a proveravamo i ispravnost dizni odnosno raspršivača. Uvek damo i savet kako eventualne ne-ispravnosti i ispraviti. Primera radi nema potrebe menjati diznu ukoliko se utvrdi odstupanje manje od 10 posto, dovoljno je samo isprati i ponovo obaviti kontrolu - kaže Pupovac.

- Ono što je isto kao i na početku je da od Uprave za zaštitu bilja još uvek nismo dobili odgovarajuće markice koje su i dokaz da je kontrola obavljena - kaže Pupovac.

Poljoprivrednik iz Vognja **Jova Matić** je obavio kontrolu svoje prskalice.

Milan Pupovac

- Dobro je obaviti kontrolu. Ranije mi se dešavalo da sve dizne ne bacaju dobro, pa ostane i neisprskanih delova njive. Mada je bilo slučajeva kada mi je posle prskanja pšenice delovi budu žuti. I tu su dizne bile neispravne i veća količina preparata je učinila svoje. Sada sam sigurniji, sve što nije bilo ispravno je otklonjeno i prskalica spremno čeka svoju sezonu - dodaje Matić.

Kontrola će pokazati i koliko ima prskalica u našoj zemlji. Neki podaci pokazuju da ih u Srbiji ima blizu 140 hiljada, mada je taj broj sigurno veći pošto ima gazdinstava koja imaju i po nekoliko prskalica, kaže Pupovac i dodaje da će nakon ove akcije i u Sremu biti poznat broj i prskalica, ali i atomizera jer je fruškogorski deo Srema značajnim de-lom pod zasadima voća i vinove loze.

Z. Marković

Jovan Matić

AKTUELNOSTI

NOVI SAD • PRIMENA ZAKONA O ZADRUGAMA

Godinu dana da se prilagode novom zakonu

Zakon o zadrugama otvara novo poglavje zadrugarstva na način da pre svega stimuliše osnivanje novih i unapređuje poslovanje postojećih zadruga

Kako će izgledati proces pre-vodenja društvene svojine u zadržunu, šta će biti uloga zadržune revizije i kako je regulisano osnivanje novih zadruga samo su neke od tema skupa o primeni novog Zakona o zadrugama.

A ono što će sve zadruge morati da učine kao prvi korak u usaglašavanju sa Zakonom jeste da prilagode svoja osnivačka akta i izmene prijave agenciji za privredne registre, a za to će na raspolaganju imati godinu dana, čulo se na ovom skupu održanom u Privrednoj Komoriji Vojvodine.

Da zakon koji definiše pravila funkcionisanja zadruga ne bude samo mrtvo slovo na papiru Zadružni Savez Vojvodine organizovao je skup sa idejom da zadrugama razjasni sve nedoumice o načinu njegove praktične prime-ne, tim više što je u izradi tog važnog akta i sam učestvovao.

Usvojen krajem proteklih, a u primeni od sedmog januara 2016. Godine, Zakon o zadrugama otvara novo poglavje zadrugarstva

na način da pre svega stimuliše osnivanje novih i unapređuje poslovanje postojećih zadruga, re-kao je da RTV predsednik Zadružnog Saveza Vojvodine Radislav Jovanov.

Zakon pored ostalog precizira da zadruga može osnovati najmanje pet fizičkih lica. Ulozi zadrugara čine osnovni kapital zadruge koji treba da iznosi minimalno stotinu dinara. Zadružnim pravilima određuju se i najmanji pojedinačni ulog i on ne mora biti jednak za sve osnivače. Najdelikatniji segment zadržune problematike jeste pitanje svojine.

Kontrola sprovodenja zakona je pod ingerencijom zadržune re-vizije koja će se obavljati svake dve godine, a ukoliko za to bude bilo potrebe i češće.

Zadrugari kažu da su moder-ano zakonsko rešenje čekali više od 20 godina, te da je njegovo kašnjenje zadrugratsvu u celini nesumnjivo nanelo štetu, a od novog zakona mnogo očekuju.

RTV

LAĆARAK • ĐORĐE BOGIĆ, POLJOPRIVREDNIK, GAJI SVINJE A POMAŽU MU PSI ČUVENE RASE

Nekontrolisan uvoz doveo stočare do katastrofe

- Neka samo ograniče uvoz mesa i domaćem proizvođaču će biti lakše, smatra Đorđe Bogić
- Uz stotine svinja, ovaj poljoprivrednik u svom domaćinstvu gaji i čuvene puline i australijskog govedarskog psa koji mu pomazu oko stoke

Na vest da je Vlada Srbije donela Zakon o subvencijama po kome se ove pomoći za ratare smanjuju nekoliko puta u odnosu na prošlogodišnje, Đorđe Bogić poljoprivrednik iz Laćarka, kaže da su i prethodne subvencije bile niske, da su bile neredovne i pita se šta će sada biti sa poljoprivredom kada su višestruko smanjene pomoći ove vrste i istovremeno odgovara kako će to najpre znati sami poljoprivrednici.

- To pokazuje kakvo mišljenje imaju Vlada Srbije i Ministarstvo poljoprivrede o poljoprivredi uopšte. To govori da oni nemaju dobro mišljenje o poljoprivredi, o ratarstvu, da ne misle na seljaka. Ja sam i ratar i stočar, obrađujem zemlju i tovim svinje. Svinje su sa 220 dinara po kilogramu pale na 120 ili čak 100 dinara. Šta da

Pulini su pravi čuvar

ja radim sa tolikim gubitkom i kako da pokrijem uloženi trud? - pita se ovaj Laćarac.

Podela rada

Đorđe obrađuje 24 jutra zemlje u svom vlasništvu i toliko uzme u arendu, a sve što hrane proizvede potroši na ishranu stoke. Bogić ima 30 krmača i sva prasadi koju one oprase "prodru kroz njegove ruke", odnosno on dalje hrani. Pomaže Đorđu i sin, ali su u njihovom gospodarstvu napravili podelu rada pa je mlađi Bogić nadležan za ratarstvo, a stariji za brigu o stočarstvu.

- Radni dan mi je od 6 sati ujutro do 6 sati uveče. Sada imam malo predaha, jer ne idemo na njivu, no i to neće dugi. Uglavnom, od 11 do pola tri posle podne imam predaha u poslu, ali se i u to vreme često mora paziti stoka, obilaziti prasilište posebno kada krmače prase - priča o svom poslu Bogić.

Uz 30 krmača, on drži i do 200 tovlijenika, poseduje objekte za taj broj svinja. Dešava se da se u isto vreme prasi i po šest krmače, a tu prasadi on dalje gaji dok ne dodju do težine za prodaju, odnosno dok ne napreduju do prvakasnih svinja. Po njegovoj priči, seljak uvek ima posla, uvek se nečim bavi, ali je katastrofa stanje na tržištu svinja kavko nije bilo odavno.

- Pričaju nam na TV-u stare priče, pričaju o liniji klanja, o otkupima svinja, a kod nas u Sremu sva je stoka sada plemenite rasa, dobrih pasmina. Svinje nemaju slanine i takve nisu za prodaju na liniju klanja. Linija klanja ne odgovara proizvodjaču, sve

Đorđe Bogić u tovilištu

ide u prosečku, plaća se po ceni koja je prosečna, a tako se mnogo gubi. Već smo dosta izgubili, a kod te prodaje neka se samo izgubio 50 dinara po kilogramu, na 200 komada teških po 100 kilograma, to je gubitak od miliona dinara - računica je Bogićeva.

Rešenje aktuelne situacije sa cenom svinja, a ona je sve niža, Bogić vidi u zabrani ili ograničenju uvoza mesa. To meso je daleko od kvaliteta, ono predstavlja nešto što treba da se sklanja iz prodaje, a ne da se dozvoli njegov dalji plasman u trgovinama ili da se preradi. Uvoz je, ocenjuje Bogić, domaćim tovlijama najveći problem. Oni sve više gube, uvoznici zarađuju, a tržište budu veoma loše uvozno meso.

- Ja ne kupujem meso u mesnicu, ali znam da to uvozno meso nije jeftinije za ljudе. Na stranu što je i nekvalitetno, ali se prodaje i na tome zarade uvoznici. Samo kada bi se zabranio uvoz mesa bilo bi po-

voljnije za sve domaće proizvodjače - smatra ovaj poljoprivrednik.

Kućni ljubimci

U svom dvorištu Bogić drži pse puline, čuvenu rasu pasa odavnina priznata. Jedan njegov pulin ima 16 godina, a budući da se njihova godina života računa kao sedam ljudskih ispadu da je taj pas star preko jednog veka. Od iste pasmine tu je keruša za koju gazda kaže da je penzionerka, valjda što je ne teraju da mnogo trči za svinjama, ima jednog radnog i jednog malog pulina, a tu je i australijski govedarski pas.

- Puline sam nabavio sam, a australijskog psa sam dobio od pripadatelja koji ga je nabavio u Francuskoj, platio 2.000 evra i avionom mi ga poslao u Srbiju. Išao sam na aerodrom da ga preuzmem. Taj pas se zove "loli pop" po pedigreeu, ja ga ne bi toliko platio iako volim pse. Taj

Sam cedi biodizel

Ovaj poljoprivrednik je zasevio 12,5 jutara pšenice, uskoro će sejati kukuruz i soju. Ne zna koliko će ga koštati setva, zna da će uštedeti na sitnicama a pre svega na gorivu. Jer, sam pravi biodizel. Ima soju, nabavio je presu za ceđenje, od toga dobije ulje i posle od tog ulja dobija biodizel.

- Imam za svoje potrebe i nisam jedini koji tako radi. Bio je jedan koji je pravio dizel od pregorelog ulja, ali mi drugačije radimo i isplati se - veli Bogić.

Na naše pitanje da li šta da je planira u svom radu, ovaj poljoprivrednik odgovara kako ne može da planira ništa, pa ni 10 dana odmora. Tri godine je išao na odmor, ove godine neće, a to vovođno govori u kakvom se stanju neizvesnosti nalazi poljoprivreda i oni koji od nje žive.

moj prijatelj voli puline, jednog od mene drži u svojoj kući na Vračaru u Beogradu. Drugog muškog je kupio u Italiji i doveo da vidim - priča Bogić o psima.

On veli, voli puline volim, jer mu čuvaju svinje. Ima hodnike u koje pusti svinje kada čisti obore, a onda pusti puline da ih čuvaju i tako mu je sigurnije i najlakše. U odgajalište svinja oni idu slobodno, a dragocena su pomoći kod čišćenja tovilišta, jer vraćaju tovlijenike unutra.

Tekst: S. Đaković

Slike: M. Mileusnić

BOSUT • JOVAN OBRADOVIĆ, POLJOPRIVREDNIK

Već duže vreme radim samo sa gubitkom

- Pre 30 i više godina, ko je odlučio da obrađuje zemlju mogao je od toga lepo da živi. Bilo je dosta slučajeva i da su ljudi iz grada dolazili na selo da se bave poljoprivredom, uzimali su zemlju u arendu. I lekari i advokati, ko sve nije dolazio, jer je moglo od toga lepo da se zaradi. A ovo danas radi samo onaj ko mora, jer je postalo skroz destimulativno - kaže Jovan Obradović, poljoprivrednik iz Bosuta

Poljoprivrednik iz Bosuta 64-godišnji Jovan Obradović obrađuje oko 17 hektara oranica na kojima uzgaja standardne poljoprivredne kulture - pšenicu, ječam, kukuruz i soju. Kaže da u narednom periodu nema nameru da povećava postojeće površine, jer su uslovi u kojima ratari rade nepovoljni već duži niz godina.

- Možda bih i smanjio ovo što sad radim, ali ne mogu sigurno ove godine, jer sam već započeo proizvodnju. Izvršio sam tanjiranja, oranja i sad samo nastavljam dalji posao, a za dogodine videću šta će i kako će biti. Osim ratarstvom, bavim se i svinjogradnjom, mada sam i to počeo od prošle godine pomalo da smanjujem. Jer, ne samo svinjarstvo, nego uopšte stočarstvo je u zastolu već par godina, a ove godine vidim da je još gore. Očigledno je da nam neko šalje poruku da to više ne radimo, jer radimo sa velikim gubitkom. Prošle godine sam dosta izgubio, imao sam petnaestak krmača, pa sam smanjio na deset, a ove godine u oboru ih imam samo šest. Najverovatnije ču i tih šest, ako ovako ostane do

naredne jeseni, da svedem samo na dve, da imam samo za svoje potrebe. Nemam ideju čime bih još mogao da se bavim, jer ne ide više ni govedarstvo. Na tržištu su telad skupa, a nisu pravog kvaliteta, a ima svega i svačega. Umetali su simentalsku rasu sa mlečnim kravama, pa kad se kupuje tele čovek više ne zna koji kvalitet kupuje - objašnjava Jovan Obradović iz Bosuta.

Kako kaže, ovakva situacija se, nažalost, već i ranije dešavala u oblasti poljoprivrede. Bilo je dosta perioda kada su seljaci "padali na zemlju", ali su, ističe, uvek uspevali da se nekako ponovo podignu.

- Međutim, ovo sad je postalno bedno, jer se ne vidi kraj tome. Zato više ne mogu da budem optimista, jer kako će da radim ako ne vidiš za čega radim, ako ne znam cenu svojih proizvoda. Niko mi ne garantuje ništa, radim sada samo sa gubitkom. Prošle godine sam recimo samo na svinjama izgubio oko milion dinara, a to je za mene ogroman novac - priča Jovan.

Nekome ko je mlad i ko razmišlja o tome da li da mu poljoprivreda bude

Jovan Obradović iz Bosuta

osnovna delatnost Jovan to nikako ne bi preporučio, baš kao što nije ni svom sinu kada se opredeljivača za svoj životni poziv. Jer, kaže da je on izabran da radi to sticajem okolnosti, tada je bio mlađi, i u vremena su bila drugačija.

- Pre 30 i više godina, onaj ko je odlučio da radi zemlju mogao je od toga lepo da živi. Bilo je dosta slučajeva i da su ljudi iz grada

dolazili na selo da se bave poljoprivredom, uzimali su zemlju u arendu. I lekari i advokati, ko sve nije dolazio, jer je moglo od toga lepo da se zaradi. A ovo danas radi samo onaj ko mora, jer je postalo skroz destimulativno - priča on.

A na pitanje šta poljoprivrednici kažu o aktuelnom smanjenju podsticaja sa 12 na četiri hiljade po hektaru, dodaje:

Šta kažu? Ne kažu ništa nego jauču, nisu zadovoljni... Već četiri godine subvencija na jedno svinje je hiljadu dinara, pa se pitam gde smo mi tu. Teraju nas da se nosimo sa seljacima iz Evropske unije koji imaju visoke subvencije, gorivo im je maltene besplatno i više nego duplo su im jeftiniji premaksi. Ne možemo mi sa njima, jer nas niko ne štiti i u tome je problem. Nije loše biti seljak, nama nije teško ništa da radimo, samo je žalosno što smo potcenjeni. Zbog toga sam veoma razočaran...

S. Mihajlović

IZ UDRUŽENJA „VINA INDIJE“ - U SUSRET PRAZNIKU VINARA I VINOGRADARA “SVETOM TRIFUNU”

Aktivan klub vinara u autentičnom prostoru

- Veliko nam je zadovoljstvo što smo u prvoj godini nakon osnivanja napravili jedno prijatno mesto gde naši vinari mogu da se druže, nauče nešto, provere svoja vina i razmene iskustva, kaže predsednik udruženja Saša Milivojević

Kada je pre godinu dana grupa entuzijasta i zaljubljenika u vino i vinsku kulturu, sagledavajući situaciju u Indiji došla je na ideju da uradi nešto novo na polju popularizacije vina i vinske kulture, mnogi nisu verovali da će novoosnovano udruženje da opstane. Danas, članovi udruženja „Vina Indije“ sumiraju utiske i poručuju da su prezadovoljni učinkom, uz napomenu da će i ove godine dati sve od sebe kako bi udruženje, čije je sedište u autentičnom prostoru podruma Kuće Vojnović, radilo još bolje.

Kako nas podseća predsednik udruženja **Saša Milivojević**, uzmajući u obzir sve prednosti koje nude ovaj kraj Srema, podrazumevajući Frušku goru i velike površine pod zasadima vinove loze, grupa ljudi je došla na ideju da se napravi jedna lokalna priča kako bi se promovisala indijska vina i vinari.

- Kao što sam govorio i pre godinu dana, pored dva postojeća udruženja vinara u gradu, nismo želeli da osnujemo još jedno koje će imati identičan koncept i princip rada. Bili smo voljni i odlučni da ponudimo našoj opštini, koja je bogom dana

Saša Milivojević,
predsednik udruženja

za vinarstvo i vinogradarstvo, nešto potpuno novo, odnosno jedno udruženje koje će biti aktivno i raditi u punom smislu te reči - počinje priču Milivojević i ističe:

- Naš primarni zadatak jeste bio popularizacija i prezentacija vina,

pre svega iz naših krajeva, a potom vina i vinske kulture Srbije. Godinu dana nakon osnivanja, čini mi se da smo neke stvari i uradili kaže predsednik udruženja i ističe da uvek može i više.

- Imajući u vidu da je čitavo udruženje zasnovano na pukom entuzijazmu zaljubljenika u vino i vinsku kulturu, ono što smo uradili da je kompletan rezultat. Godinu dana od osnivanja mi imamo naše prostorije i zaista mogu sa ponosom da kažem lepo uređene prostorije za sve vrste događaja koje jedno ovakvo udruženje može da pruži građanima. Takođe, možemo se pohvaliti da smo nakon godinu dana nabavili i laboratoriju za provjeru tehnološke ispravnosti vina, koja je kupljena zahvaljujući sredstvima Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo - kaže on. - Pre nekoliko dana je grupa naših vinara donela vino na proveru, dobili smo rezultate i na ovaj način nam je dodatno olakšan proces proizvodnje vina. Putem laboratorijskih rezultata vina o svim tehnološkim parametrima njegovog sastava.

Godinu dana od otvaranja vinoteke

Kako dalje navodi Milivojević, u prostorijama udruženja je do sada organizovano desetak promocija, što lokalnih što regionalnih vinara. U okviru pomenutih promocija organizovana je i edukacija na temu zaštite vinograda, a namere su da se edukacije nastave i u ovoj godini.

- Veliko nam je zadovoljstvo što je naš klub vinara aktivan i što smo u prvoj godini nakon osnivanja napravili jedno prijatno mesto gde naši vinari mogu da se druže, nauče nešto, provere svoja vina i razmene iskustva - ističe Milivojević.

U susret Svetom Trifunu, zaštitniku vinara i vinogradara, i članovi indijskog udruženja planiraju novi skup i još jednu prezentaciju nekog od lokalnih vinara. Kako kaže Saša, još je rano govoriti o lokalnom sajamu vina, ali u perspektivi veruje da će i takva manifestacija doći na red.

- Mi ćemo uskoro imati prvi sastanak odbora, na kojem ćemo su-

mirati učinak u proteklih godinu dana i staviti u prvi plan neke nove ljude koji su se pokazali kao aktivni, veoma posvećeni i angažovani. One koji su manje aktivni, izvući ćemo u drugi plan i sigurno je da ćemo nakon sastanka imati jasniju sliku o daljim koracima udruženja - naglašava Milivojević.

Udruženje "Vina Indije" broji 50 aktivnih i oko 200 pasivnih članova. Cilj im je da u 2016. godini postignu što bolje rezultate i imaju još više uspeha.

- Razgovarali smo sa mnogim vinarima iz naše zemlje, stekli prijatelje i saradnike sa kojima ćemo praviti nove planove u ovoj godini. U svakom slučaju, u naše prostorije vinari rado dolaze, a suština jeste da razmenimo iskustva i napravimo jednu lepu priču kako bismo na najbolji način prezentovali vina sa teritorije naše opštine, a potom i šire - kaže na kraju Milivojević.

M. Balabanović

AKTUELNO NA SREMSKIM POLJIMA

Pšenica dobro izgleda

Pšenica na sremskim poljima dobro izgleda. Iz zime je izašla u dobrom stanju pošto nema oštećenja od mrazeva, a nisu primetne štete ni od glodara. Poljoprivrednici ovih dana obilaze parcele i pripremaju se zaprihranu useva.

Poljoprivrednik iz Dobrinaca **Djordje Tomić** je prošle jeseni zasejao značajne površine pod pšenicom. Taj posao je uradio u optimalnom agrotehničkom roku, tako

Djordje Tomić

da usev sada dobro izgleda. Kaže da ovih dana očekuje mineralno djubrio iz tamošnje zadruge, pa onda kreće na posao.

- Godinama sarađujem sa našom Zadrugom i uzimam sav reprematerijal za setvu. I sada čekam da mi isporuče djubrivo pa da započнем prihranui. Obavezno radim analizu zemljišta na prisutstvu azota kako bih bio siguran u proizvodnju - kaže Tomić.

- Nekako mi je lakše kada oni dodju u Dobrinice. Tu smo onda svi naši. Lepo ih saslušamo i ako nešto nije jasno, iz prve ruke dobijemo pravi odgovor. Lakše je kada nam oni objasne kako se nešto radi, koja su nova dostignuća, koje preparamate kada i kako da kositimo, a pošto svake godine na tržište izlaze novi, onda nam je njihova pomoć preko potrebna - kaže Tomić.

I sada svako ko dodje u Poljoprivrednu stručnu službu dobije neki savet. Aktuelna je svakako prihrana pšenice, mada se paori interesuju i za sortiment kukuruza, soje i sunčokreta, jer polako dolazi i vreme prolećne setve.

Goran Drobnjak

I poljoprivredni stručnjaci kažu da je pšenica u dobrom stanju. Izašla je izfaze mirovanja i sada je na većini parcela u fazi bokorenja. Čak i one površine koje su zasejan van optimalnog roka su u dobroj kondiciji.

Stručni saradnik za strnja žita u Poljoprivredno stručnoj službi u

Nema oštećenja od mrazeva

Rumi Goran Drobnjak, poziva poljoprivrednike da obavezno urade analizu zemljišta EN MIN metodom, kako bi utvrdili koliko je prisutno azota u zemljištu.

- I manjak, ali i suvišak nisu dobro za usev to naši poljoprivrednici dobro znaju. Upravo zbog toga poljoprivrednici i ovih dana donose uзорке na analizu kako bi dobili tačne preporuke pre same prihrane. Dobro su shvatili naši paori da je prošlo vreme kada je djubrivo bilo jeftino i kada to nije bila velika stavka u proizvodnji - kaže Drobnjak.

U zavisnosti od potreba prihrana pšenice može se obaviti u dva navrata, kaže Drobnjak.

- Paori mogu u prvom navratu da prihrane sa 70 odsto potrebnih djubriva, dok ostatak u drugom navratu tokom marta - govori Drobnjak. Sve informacije oko prihrane šprenice poljoprivrednici svakodnevno mogu da dobiju u rumskoj poljoprivrednoj stanici, a o ovoj temi biće govoreno i u okviru Zimskih predavanja koja će za poljoprivrednike iz rumske, iriške i indijske opštine organizovati poljoprivredna stručna služba.

Z. Markovinović

Једини у Срему, радио народне музике

PONAŠANJE OVACA

Ovce razmišljaju i imaju izvanrednu memoriju

Ovce reaguju na situacije sa kojima se sreću instiktivno, onako kako su reagovale vekovima. Postoje mnoge zablude da su domestikacijom tokom deset hiljada godina izgubile na inteligenciji. Nasuprot tome one pokazuju ponašanje slično onom u divljini

Piše: Branislava Pantelić dipl. ing, PSS Subotica

Ponašanje životinja, izučava etologija nauka osnovana 1936. godine.

Ponašanje životinja je prilagođavanje na delovanje različitih spoljašnjih i unutrašnjih činiova kao što su:

- životni prostor,
- toplina,
- zvuk,
- snabdevanje hranom i vodom,
- strah.

Čula (sluh, njuh, vid i dodir), uslovjavaju različite oblike ponašanja životinja. Svinje se prilagođavaju prostoru i uslovima u kojima žive, navikavaju se i razvijaju emocionalnu povezanost. Osim prostoru, životinje se prilagođavaju i emocionalno vežu unutar grupe, što znači da su svinje životinje "telesnog dodira", za razliku od krava, koje razvijaju međusobnu komunikaciju i socijalnu hijerarhiju te odnos prema čoveku. Ovce su životinje koje imaju najizraženiji nagon za grupisanjem u stado i nagon da sledi jedne druge.

Da bi dobro procenili stanje životinja uvek moramo krenuti od grupe ka jedinki [1]

Zablude o stepenu inteligencije ovaca - Suprotno onom što smo čuli ili sami doneli zaključke, ovce nisu glupe. Po stepenu inteligencije među farmskim životinjama nalaze se odmah iza svinja, a na istom stupnju sa govedima.

Ovce razmišljaju, rešavaju probleme i imaju izvanrednu memoriju. Zato se trudite da ta sećanja budu prijatna. Prema univerzitetskim studijama ovce mogu da zapamte do 50 drugih ovaca, kao i poznata ljudska lica. Lica ljudi i druge ovce pamte i do dve godine. Ovce nauče svoje jaganje da pasu u neograničenom pašnjaku. Mit o tome da su ovce glupe potiče od toga da ovce počinju da paniče i trče prema opasnosti ili povredi. To rade zbog toga, jer nemaju pravi mehanizam odbrane od napadača (ne mogu da ujedu, udare, ritnu se, osakate, ili na drugi način povrede napadača) i zbog toga se one skupljaju u gomilu

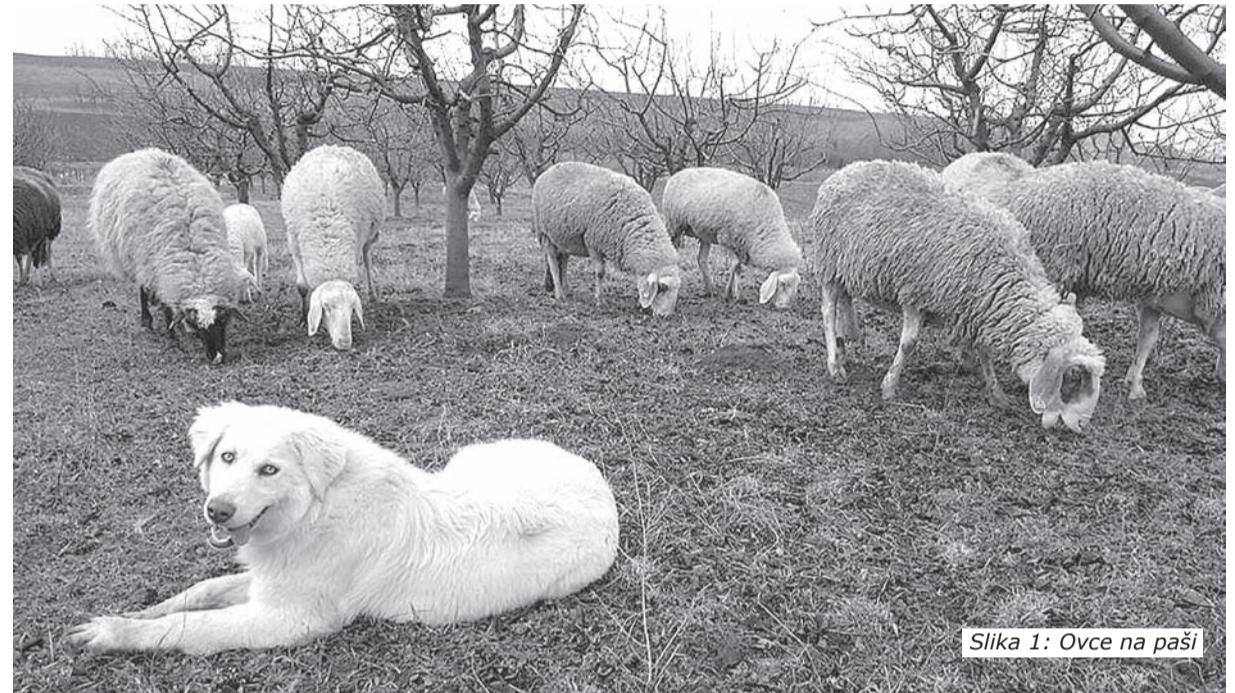
koristeći pri tome različite metode da nadvladaju napadača.

Ovce reaguju na situacije sa kojima se sreću instiktivno, onako kako su reagovale vekovima. Postoje mnoge zablude da su domestikacijom tokom deset hiljada godina izgubile na inteligenciji. Nasuprot tome one pokazuju ponašanje slično onom u divljini.

Pobeći će od svega što ih plavi - Ovce su životinje koje koriste pašu. Pre domestikacije su se hrانile isključivo pasući travu i lišće sa niskog žbunja. U to vreme jedini način da prežive i spasu se od predstora je bio da pobegnu od opasnosti i grupišu se u velike grupe da bi se zaštitali. Znači ovce se udružuju i zajedno pasu u velikim grupama delom zato što su životinje sa jakim društvenim osećajem, a najviše iz osećaja sigurnosti. Ovaj osećaj je više izražen kod finorunih ovaca kao što je Merino, a manje je izražen kod Safolk. Iako pripitomljavanjem ne moraju da koriste mnoge instikte, ovaj da se grupišu pred neprijateljem je ostao i koriste ga pastirski psi kada treba sakupiti stado i pomerati ga u željenom pravcu. Ovce vide psa kao predstora ili neprijatelja i odmah beže i grupišu se u velike grupe. Tako kontrolišući psa, ovčar-pastir kontroliše stado.

Ovce su **sledbenici**. Pustite ih da sledi, i nemojte se prema njima ponašati kao prema govedima. Poznata je izreka „Gde krene jedna ovca za njom će sve ostale“. Ovo zbog toga što žele da ostanu zajedno zbog sigurnosti, kao i zbog izuzetno izraženog instikta stada. Poznat je slučaj u Turskoj, kada je za jednom ovcom koja je pokušala da preskoči ponor dubok 15 m, krenulo i 400 drugih, i stradal je celo stado.

Rado će krenuti prema drugoj ovci ili prema osobi koja im je prijatelj u ovom slučaju prema osobi koja ih hrani. Ovčar im ponudi fino žrnevљje i uvek će mu prići. Koristeći ove instikte pastir je bio u stanju

Slika 1: Ovce na paši

da kontroliše vekovima stada ovaca. Na ovaj način možete pokrenuti čitava stada ovaca iz štala na pašnjake. Ovce se moraju uveriti, odnosno moraju biti ubedene da će dobiti zrnevљje ako vam priđu. Ako to ne uradimo shvatiće da su prevarene i više neće sarađivati.

Ponašanje na paši - Eto lozi su posmatrali i zabeležili da ovce pasu između 4,5 do 14,5 (najčešće od 5 – 10 h) sati dnevno. Ovo vreme je obrnuto proporcionalno sa kvalitetom paše. Što je paša bolje kvaliteta ovce kraće pasu. Ovce su budne oko 16 sati dnevno, spavaju oko 3 – 4 h, a preživaju otrprilike 7,0 – 10,0 h, znači nešto manje odnosno više od vremena koje proveđu pasući. Ovce izbegavaju da pasu na mestima zagađenim balegom. Ta mesta na pašnjacima izgledaju kao bijuna zelena ostrvca.

Ovce rađe piju stajaču vodu, ako mogu da biraju; Leti će birati da se sklonе u hladovinu, a tome će naučiti i svoje jaganje.

Uvek će održati sigurno odstojanje kako sa čovekom tako i sa drugim jedinkama - Isto kao i čovek i ovce imaju odstojanje, **psihološku zonu sigurnosti** koju održavaju odnosno tolerišu između sebe i drugih jedinki ili čoveka odnosno prostor gde se osećaju sigurne. Ta razdaljina je tri dužine tela ovce. U normalnoj situaciji, kada je ovca opuštena razdaljina je manja. Ako se pojavi neki strani pas ili neka „čudna osoba“, ovce će pobeći. Ako svaki dan radimo sa svojim ovcama, biće opušteni u našoj blizini, jer nas smatraju prijateljima i pustiće vas unutar svog sigurnog prostora. Ali ako operemo ovcu pre izložbe, pa je osušimo i stavimo na nju prekrivač da se ne isprla, i tako je vratimo među ostale, one će se uplašiti pošto takvu jedinku ne prepoznaaju. Tada će nastati problem, jer ukupna ovca će ići prema stаду, a ono će bežati od nje. Najbolje je da takve jedinke ne vraćamo u stado, dok im ne skinemo pokrivač.

Da bi bolje razumeli zašto se ovce ponašaju na određeni način moramo se upoznati sa značajem čula.

Značaj čula

Culo vida: Ovce vide u boji razlikuju- crnu, crvenu, braon,

zelenu, žutu i belu. Imaju dobro razvijen periferni vid – ugao od 320 stepeni. Ne vide dobro u dubinu.

Ako neko prilazi ovci direktno iza leđa, ovca ga neće primeti. Ako sagne glavu u položaj u kome pase vidi u svim pravcima zahvaljujući očima koje se nalaze sa obe strane glave. Ovaj položaj očiju omogućava da ovce na vreme primete predstora i mogu da se organizuju i odbrane.

Culo sluha: Imaju izuzetno dobro razvijeno čulo sluha. Glasno lupanje u metal ih veoma plavi.

Zabluda o majčinstvu - Postoji zabluda da su ovce loše majke, ali jedan od dokaza da će sve učiniti za svoje jagnje je da su etolozi posmatrali ovcu koja se plašila psa ali kada se oganjnja postala bi veoma agresivna kada bi se pas pojavio u blizini jagnjeta. Ponekad može to ispoljiti i prema ovčaru – pastiru.

Ne verujte ovnu - Nemojte se igратi i maziti ga tako što ćete mu gurkati i češkati glavu. Ovan će pomislići kada se ovce budu mrkale da ste mu konkurenca i pokušaće da vas stavi na pravo mesto. Jednom rečju od ovna dobrice željnog igre, postaće zao ovan koji vas napada. Ako ulazite u ovčarnik ili u isput uvek pitate gde se nalazi ovan, kada to sazname budite uvek svesni toga gde se ovan nalazi.

Najpogodnija veličina boksa za šišanje ovaca ili orezivanje papaka je pet ovaca u dubinu i četiri ovce u širinu. Ili toliko koliko raširite ruke u dubinu i širinu boksa. [2]

Preporuka

Ovce reaguju na životnu okolinu. Da bi njihovo iskustvo bilo pozitivno etolozi preporučuju sledeće ponašanje prema njima. [2]

- Reakcije ovaca su predvidljive, pa ih treba iskoristiti
- ovce vole rutinu, pa sa njima treba biti strpljiv kada uvodimo nešto novo.

• Loše reaguju na buku i glasnu viku

- Skupiće se po uglovima ispusta da bi se sačuvali od opasnosti

• Kada selimo, grupišemo ili odbiramo ovce moramo biti organizovani i efikasni, bez grubosti, kao što je čupanje za runo, koje izaziva strah i bežanje

• Ovce imaju nagon da se kreću u suprotnom smeru od odgajivača

• Svako stado odnosno vrsta životinja ima psihološku zonu sigurnosti u kojoj se životinje ne osećaju ugrožene;

Morate odrediti koja je to sigurnosna zona kod vašeg stada /njachešće je to tri dužine tela ovce/.

• Ovce se uvek lakše pokreću kada nisu uplašene i zato sa njima treba raditi mirno i polako;

• Nemaju razvijen vid u dubinu pa su mrak, senke, tamne površine i voda nešto što ovce izbegavaju

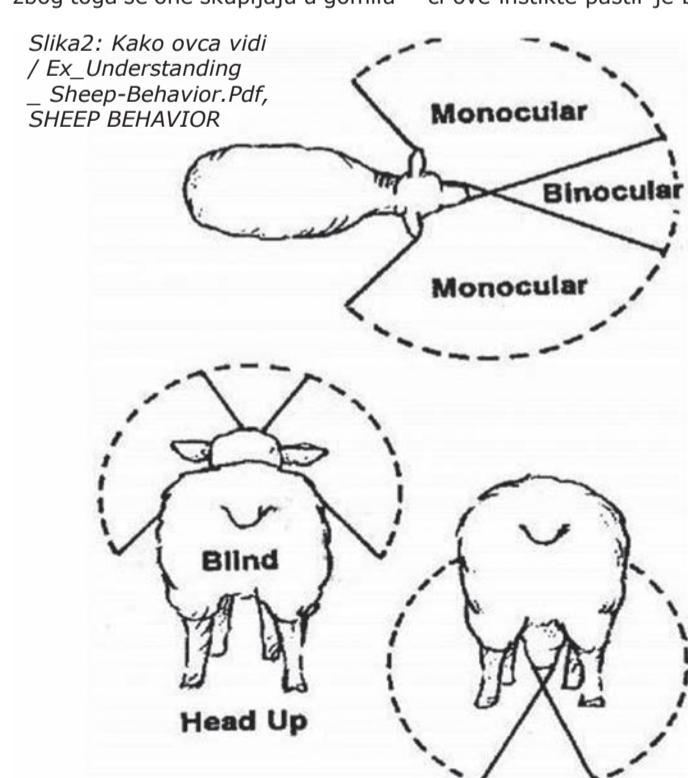
• Uvek će ići za drugom ovcom; Ako se pojavi na njihovom putu nešto neuobičajeno ovce će rađe poći, jer se boje nepoznatog

• Ovce je lakše terati po ravnom terenu nego uzbrdo.

Zaključak

Dobar domaćin bez obzira na mnogo obaveza mora da upozna svoje životinje i da prepozna sve ono što im njihova grla saopštavaju pogledom, pokretom ili glasom, aako ih dobro poznaće znaće da reaguje na svaki problem na pravi način.

Literatura: [1] Šta mogu da nam ispričaju naše krave? - ptt prezentacija Branislava Pantelić dipl. ing. PSS Subotica AD 2015. god; [2] Ex_Understanding_Sheep-Behavior.Pdf, sheep behavior, Saskatchewan Sheep Development Board, Canada

Spasavanje sela i poljoprivrede

Danas Srbija traga za novim identitetom, za novom paradigmom društvenog razvoja, pa se ne smeju zaboraviti ni marginalizovati selo i poljoprivreda. Kao i mnogo puta do sada u istoriji, i u ovim vremenima, selo i poljoprivreda su glavni oslonac Srbije koji joj omogućava opstanak i preživljavanje

Piše: Branislav Gulan,
član Akademijskog odbora za
selo SANU i Naučnog društva
ekonomista Srbije

Privredni razvoj se danas nalazi ponovo na prekretnici koja pruža šansu da se na osnovu dosadašnjih iskustava kreira budući razvoj sa manje propusta i grešaka koje su činjene u prethodnom vremenu. Zadaci koji se postavljaju pred ekonomsku, agrarno - stručnu i naučnu javnost su utoliko veći, jer se od agrara očekuje da nosi privredni razvoj, da uveća bruto domaći proizvod i da bude okosnica ukupne ekonomske stabilnosti. Zašto? Zato što je to realna privredna oblast koja direktno donosi blizu 15, a indirektno i 20 odsto domaćeg proizvoda, a u izvozu Srbije učestvuje sa 23 odsto. Dakle, poljoprivreda ne treba da predstavlja simbol siromaštva već bogatstva zemlje. Zato agrar treba podsticati kako bi se maksimalno valorizovali prirodni, ljudski, i prerađivački kapaciteti koji se koriste tek sa trećim mogućnostima.

Revitalizaciju i oporavak agrara Srbije treba posmatrati integralno vodeći računa o tome da se bitno promenila vlasnička struktura, sa dominantnim učešćem privatnog - akcionarskog vlasništva. To nalaže da se umesto sadašnje koncipira nova, dugoročna strategija agrarnog i ruralnog razvoja. Nova je potrebna zbog toga što autori u postojećoj koju je usvojila Vlada Srbije (ali ne i Skupština Srbije) koriste netačne podatke, te otuda i projekcije i vizija razvoja poljoprivrede je potpuno nelogična i besmislena. Po jednoj verziji agrar će se u narednoj deceniji razvijati po stopi od 6,1 odsto, a po drugoj čak 9,19 odsto godišnje, što je nerealno i nemoguće! Jer, i u 2015. godini agrar je imao pad od blizu 10 odsto!

Spasavanje poljoprivrede, biće i spas srpskog sela. Jer, od 4.709 sela (bez Kosova i Metohije) njih 1.200 je u fazi nestajanja. U 1.034 sela ima manje od po 100 stanovnika! Uz to u Srbiji godišnje umre 110.000, a rodi se samo 70.000 novih žitelja. Na taj način se prazne i nestaju sela koja su uvek pomagala državi, pa država ako hoće da opstane i ostane, sad treba selu i seljacima da pomogne! Dakle, potrebna je nova agrarna i socijalna reforma, nova, drugačija strategija, odnosno akcioni plan, koji će biti

komplementaran Evropskoj agrarnoj politici, što će omogućiti naše lakše integrisanje u savremene evropske tokove. Dakle, potrebno je oporaviti privatni i akcionarski - državni agrarni sektor i podsticajnim merama ekonomske politike uobličavati ga u moderan farmerski posed. To će onda značiti i spasavanje sela i poljoprivrede Srbije.

Proces nestajanja sela

U Srbiji ima 4.709 sela, svako četvrti je na putu nestajanja. U 1.034 sela Srbije danas ima manje od po 100 žitelja, dok više od po 500 stanovnika ima u 2.832 sela. Ako se sadašnji proces nastavi, za deceniju i po u četvrtini sela ostaće samo spomenici kao dokaz skorašnjeg života. I dok ljudi u gradovima nemaju šta da rade, u selima nema ko da radi. Sela izumiru, a ne koristi se šansa da se ti negativni trendovi na srpskom selu zaustave, a samim tim i da se razvijaju ruralna područja. To bi bio i put za smanjivanje nezaposlenosti. Naime, od deset radnika koji su ostali bez posla, više od polovine moglo bi da se zaposli u ruralnim područjima Srbije. To se ne odnosi samo na radnike koji su ostali bez posla zbog strukturnih neprilagođenosti proizvodnje, višegodišnjih sankcija i tranzicione krize, već i na one koji su ostali bez firmi u kojima su radiili. Sve ovo govori da su radnici još uvek jednom nogom u opanku, a sa drugom u cipeli. Povratak u ruralna područja zemlje ne znači, međutim, vraćanje radnika motici, ralu i traktoru, već njihovo zapošljavanje u oblasti poljoprivrede i oko nje. To znači šumarstvu, vodoprivredi, raznim uslužnim delatnostima, zanatstvu, domaćoj radinosti, infrastrukturnim, malim i srednjim industrijskim pogonima (kojih ima 220.000, a cilj je da ih bude 400.000), čija proizvodnja ne ugrožava ekološku ravnotežu. Takav način vođenja ruralne politike bio bi spas sela, ali i spas države Srbije.

Deagrarizacija

Jugoslavija je imala najbržu deagrarizaciju na svetu. Za poslednjih 50 godina XX veka iz sela u grad je prešlo oko osam miliona ljudi. Takav proces u svetu je trajao je oko 150 godina. Seobe su nastavljene i prisilno u poslednjoj deceniji XX veka kada je ratni vihor u Srbiju iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Kosova i Metohije „doneo“ još blizu 400.000 novih žitelja. U periodu posle Drugog svetskog rata u našem selu odigrale su se krpune, ali po svom sadržaju i posledicama protivurečne promene. Te promene su deo univerzalnog, svetskog procesa modernizacije savremenog društva, njegove industrializacije i urbanizacije. One su isto tako nosile i snažan pečat vladajuće ideološke paradigme, odnosno društvenog sistema koji je kod nas izgrađivan na toj para-

digi. Danas Srbija traga za novim identitetom, za novom paradigmom društvenog razvoja, pa se ne smeju zaboraviti ni marginalizovati selo i poljoprivreda. Kao i mnogo puta do sada u istoriji, i u ovim vremenima, selo i poljoprivreda su glavni oslonac Srbije koji joj omogućava opstanak i preživljavanje. Srbija se ponovo po rečima državne vladajuće oligarhije okreće selu kada nam joj je teško, pa smo ubedeni da selo i zapošljavanje u njemu i oko njega omogućavaju prevazilaženje krize. Ali, to zahteva i radikalno nov odnos društva prema njemu i prema zemlji. Jer, u gradovima nema šta da se radi, a u selima nema ko da radi! Da bi spašavali selo, a sa njim i Srbiju potrebno je, pre svega, da Narodna skupština Srbije formira Nacionalni savet za selo i poljoprivredu, kao nadstranačko telo. Da bi sproveli novu socijalnu i agrarnu reformu potrebnu je decentralizacija državne uprave, ozivljavanje narodne samouprave, nova samodrživa nacionalna ekonomija. To znači izlazak iz krize uz krialicu "u se i u svoje kljuse". To sve treba sprovoditi uz novu agrarnu i socijalnu reformu koja je potrebna Srbiji.

Reforma zemljišnih odnosa

Dakle, potrebna je kompletan reforma zemljišnih odnosa. Novim zakonima o posedovanju, korišćenju i raspolažanju poljoprivrednim zemljištem treba naglasiti poseban značaj plodne zemlje kao ograničenog prirodnog dobra od optedruštenog značaja nad kojim niko ne može da ima neograničenu svojinu. U tom smislu nove zemljišne zakone treba prilagoditi najboljoj srpskoj i evropskoj pravnoj tradiciji u kojoj su uravnotežene ekonomsko tržišne i socijalno

Zakon o zadrugama

Posmatrano od 2000. do kraja 2015. godine, agrar Srbije vodilo je 12 ministara poljoprivrede i izrađeno je 11 verzija Nacrt-a zakona o zadrugama. Skupština Srbije, konačno je usvojila Zakon o zadrugama (29. decembra 2015. godine). Kako je zakonodavac istakao, uređuje se pravni položaj zadruga, njihovo osnivanje, sticanje i prestanak statusa zadruga, knjiga zadrugara, imovina i poslovanje zadruga, fondovi, raspodela dobiti i pokriće gubitaka u zadrugama, prestanak postojanja zadruga, organizacija i rad zadružnih saveza. Po tumačenju Vlade, tim zakonom se rešava pitanje imovinsko - pravnih odnosa, budući da postoji oko 50.000 hektara zemlje u zadružnoj svojini, koje je u velikom delu definisano kao društveno vlasništvo. Tako će se zadrugama omogućiti da, sve što su stekle u proteklim godinama, bude definisano kao zadružna imovina, koja može da bude upisana u katastar. Seljaci očekuju da će se pronaći i oko 200.000 hektara nestale zadružne imovine u pljačkaškom procesu agrarne privatizacije u Srbiji. Zadrugari su tražili, ali nije prihvaćeno od Ministarstva privrede Vlade Srbije, koji je radio Zakon o zadrugama, da članstvo u zadrugama bude obavezno (kao što je to u komorskem sistemu Srbije).

Organizacija poljoprivredne proizvodnje

U 1.034 sela Srbije danas ima manje od po 100 žitelja

egzistencijalne funkcije poljoprivrednog zemljišta za seljake, preduzetnike i Srbiju. Time bi agrarnu reformu doveli u okvire uravnoteženih tržišnih i državno – planskih načela privredovanja gde bi ona postala stub socijalno odgovorne agrarne ekonomije i održivog ruralnog razvoja. U tom slučaju za Srbiju bi bilo korisno iskustvo Danske, Austrije, Nemačke ili Francuske, koje bi se u reformi zemljišnih (vlasničkih i drugih) odnosa moglo kombinovati s najboljom srpskom tradicijom u kojoj svojina nad zemljom nikad nije bila apsolutna i neograničena.

Neophodno je da se prilikom korišćenja, a naročito pri kupoprodajama uračunava stvarna diferencijalna renta odgovarajućih zemljišnih parcela. To što je neka prosečna parcela postala basnoslovno skupa, zato što je pored nje novoizgrađeni sistem za navodnjavanje, autoput ili je postala privlačna za izgradnju poslovnih ili stambenih objekata, nije zasluga njenog vlasnika, pa ni prihodi od prodaje ili zakupa ne mogu pripasti samome njemu. Takve parcele bi morale da budu znatno više oporezovane, a nadoknada za njih u restituciji imovine bi morala da bude znatno manja. Novčani fond koji bi se tako oformio koristio bi se za podršku onima koji bi sa svojim porodicama otišli u predele koji ostaju bez seoskog stanovništva i tamo se bavili poljoprivredom. U tim krajevima država bi kupovala ili na 50 godina zakupljivala napuštene kuće i poljoprivredna gazdinstva i davala ih na korišćenje onima koji bi hteli i mogli da ih koriste, a sami nemaju sopstvena sredstva za pristojnu egzistenciju.

Organizacioni oblik ovih aranžmana bile bi seoske zadruge opštog tipa u kojima bi se mogli naći i organizaciono povezati, pa i interesno umrežiti, stari odsetjeni vlasnici i novi doseljeni korisnici napuštenih poljoprivrednih gazdinstava u područjima Srbije u kojima je izražena depopulacija. Tako zadruge – matice moguće bi i da imaju svoje seoske (proizvođačke i preradivačke) i gradiće (trgovacke i potrošačke) odeljke. Mreža seoskih i gradskih zadruga je najbolja i jedina realna alternativa multinacionalnim trgovinskim lancima koji našim proizvođačima premalo plaćaju zdrave poljoprivredne proizvode, a našim potrošačima skupo prodaju hranu sumnjivog kvaliteta. Tako bi bilo moguće da proizvođači proizvode zdravu hranu za poznate potrošače, koji bi u njih stoga imali puno poverenje.

(Nastaviće se)

aktivira u poljoprivredi, uspostavili bi se elastično kreirani različiti organizacioni oblici poljoprivredne proizvodnje, prerade i prometa poljoprivrednih proizvoda. Na pluralizmu pravnih svojinskih oblika zasnivao bi se i pluralizam organizovanih agrarnih institucija u ovoj oblasti kao što su: porodična poljoprivredna gazdinstva (mala, srednja i velika), poljoprivredne i potrošačke zadruge (opštete i specijalne kao i njihovi lokalni, regionalni i nacionalni zadružni savezi), poljoprivredna preduzeća (mala, porodična, srednja komanditna i akcionarska, velika holding i agroindustrijska). U oblasti finansijskih usluga u poljoprivredi država Srbija bi trebala da osnuje Agrarnu razvojnu banku preko koje bi se plasirala sredstva iz agrarnog budžeta, kreditirala i subvencionisala poljoprivredna proizvodnja i izvoz poljoprivrednih proizvoda. Ova banka bi istovremeno imala obavezu i pravo da kontroliše poslovanje štedno – kreditnih odeljenja u poljoprivrednim zadrugama čije postojanje i delovanje treba ponovo omogućiti zakonom o zadrugama, kao i odgovarajućih odredbi zakona o obligacionim odnosima i drugih za ovo relevantnijih propisa. Time bi bilo osigurano i zakonito finansijsko poslovanje štedno - kreditnih odeljenja zadruga i obezbeđen novac zadruga koja bi u njih bio položen.

Primenićemo nešto što u svetu ne postoji!?

Na kraju 2015. godine donet je novi Zakon o zadrugama i gotovo ništa predloženo javnoj raspravi (održanoj u Novom Sadu, Nišu i Beogradu) u njemu se ne nalazi! Kreatori zakona, državni činovnici nisu prihvatali to što su zarugari predlagali! Čak je odbijeno da se u tom zakonskom aktu nađu i štedno - kreditne zadruge, koje postoje u svim zadrugama u svetu (ima ih oko 750.000). Parlament Srbije je odlučio da nama nisu potrebne! Dobro je što je donet dugo očekivani zakon, jer se radilo po onom iz 1996. godine. Međutim, za vreme pripreme nacrt-a zakona, nije bila prihvaćena ni revizija zadrugarstva. Tek nakon niz intervencija, u novi Zakon o zadrugama ubačena je i - revizija. Ona postoji u svetskom zadrugarstvu, ali je ovde ubaćena tek posle niz intervencija, nakon završene javne rasprave u kojoj je ukazano na potrebu revizije. U svetu se zna, ali kako će funkcionisati revizija zadrugarstva u Srbiji - nije poznato! To će se rešavati, podzakonskim aktima. Kako je najavljeno primenićemo nešto novo, što u svetu još ne postoji!? To znači da će sami zadrugari, a ne državni revizori, obavljati zadružnu reviziju. Onda se može pretpostaviti i kakvi će biti rezultati!

Svako četvrt je na putu nestajanja

Nega papaka krava muzara

Piše: Aleksandar Vidić dipl.ing., PSS Vrbas

U savremenoj stočarskoj proizvodnji mora se voditi računa o zdravlju i dobrobiti domaćih životinja. Mlečno govedarstvo, kao najslodeniji oblik proizvodnje u govedarstvu, predstavlja veliku obavezu i odgovornost za proizvođače mleka. Jedino odgovornim pristupom se mogu postići dobri rezultati u proizvodnji i očuvati zdravlje i dugovećnost životinja. Jedan od problema sa kojim se pri tome proizvođači susreću je nega krava muzara, a kao najčešći problem je nega papaka. S obzirom da je veoma čest razlog izlučenja mlečnih grla iz proizvodnje upravo bolest papaka i problemi sa nogama, ovom problemu se mora posvetiti veća pažnja na individualnim poljoprivrednim gazdinstvima.

Dobra odgajivačka praksa jeste gajenje domaćih životinja na način koji omogućava dobrobit životinja, očuvanje plodnosti zemljista uz uvažavanje prirodnih karakteristika poljoprivrednog područja, u skladu sa načelima trajnog razvoja, kao i dobijanje zdravstveno bezbednih stočarskih proizvoda [1]. Da bi se primenila u stočarskoj proizvodnji, mora se voditi računa o svim aspektima te proizvodnje. Važno je napomenuti da nega domaćih životinja danas predstavlja njen obavezn i neizostavni deo. Savremeno govedarstvo postaje sve više integrativno, naročito proizvodnja mleka. Pred odgajivačima su zadaci koji čine sa jedne strane, ispunjavanje standarda koji se odnose na kva-

litet krajnjeg proizvoda - mleka, a sa druge strane, očuvanje zdravlja i dobrobiti krava muzara posmatrano sa aspekta načina držanja, zoohigijene, nege, ishrane, muže, zdravstvene zaštite i dr. Krajnji cilj jeste proizvodnja zdravstveno bezbednog proizvoda odnosno zdravstveno bezbedne hrane za krajnjeg potrošača - čoveka. Nega papaka kod krava muzara je najvažniji oblik nege, koji ako se sprovodi kao redovna mera uz primenu stručnog znanja i adekvatne opreme od strane lica obučenog za te poslove, dovodi do očuvanja zdravlja nogu životinja, jednog od najvažnijih delova tela, a time i do očuvanja celokupnog zdravlja životinje. S obzirom na specifičnu funkciju i ulogu u celom organizmu, ovi se delovi tela sa punim pravom nazivaju važnim organima. Papak je deo noge koji nosi celokupnu telesnu masu krave i kao takav je neprekidno izložen uticajima spoljašnje sredine. Naravno, najopasniji su štetni uticaji kojima je životinja izložena, bez obzira na način držanja. Pod štetnim uticajima podrazumeva se neposredni kontakt sa stajnjakom, osokom u prostirci i stalno prisustvo mikroorganizama u njoj, koji neminovno dovode do nagrizanja orozalog spoljnog dela papaka, a kasnije i prodora u unutrašnji deo korijuma papaka. Bakterije prodiru u unutrašnjost i stvara se žarište infekcije, odnosno, dolazi do upale papčanog korijuma. Jedini ispravan način je preventivno orezivanje i čišćenje

Najčešći problem je nega papaka

papaka dva puta godišnje, redovno održavanje higijene u objektima i bez obzira na postojeći način držanja, omogućiti životinjama šetnju i trening u ispustima, gde bi se trošili orozali spoljni delovi papaka.

Zašto negovati papke?

Razlozi izlučenja grla iz proizvodnje su različiti, ali ako se zna da od oboljenja nogu i papaka najčešće sve počinje, onda je jasno zašto je važno voditi računa o zdravlju papaka i nogu uopšte. To znači da posledica bolesti papaka mogu biti i druga oboljenja, kao što su oboljenja vimenja - mastitis, oboljenja zglobova i tetiva, problemi sa reprodukcijom, sterilitet, teška teljjenja i dr. Ekonomski gubici nastali kao posledica raznih oboljenja papaka su neminovni. Uopšte, ekonomski gubici nastaju kao posledica prernog izlučenja životinja iz proizvodnje, smanjenja proizvodnje i troškova lečenja. Razlozi prernog izlučenja krava muzara iz proizvodnje, posmatrano sa aspekta bolesti papaka, mogu podeliti na direktnе i indirektnе. Direktni razlog izlučenja krave iz proizvodnje, znači da je bolest papaka prešla u neizlečivi, hronični oblik i da je životinja trajno narušeno zdravlje i da nije više sposobna za proizvodnju. Indirektni razlog izlučenja krave iz proizvodnje, znači da se kao posledica oboljenja papaka i nogu, pojavilo neko drugo oboljenje, koje je dovelo do odluke da se životinja izluči odnosno, škartira. Smanjenje proizvodnje mleka zbog bolesti papaka može iznositi i do 20%. Životinja se otežano ustaje i kreće se, tripi bolove, nije u stanju da normalno konzumira hranu i vodu, što ima za posledicu nagli pad proizvodnje mleka, a kasnije

slabljenje i mršavljenje. Ekonomski gledano, veoma je lako izračunati koliko se kroz smanjenje proizvodnje mleka po grlu umanjuje zarada proizvođačima mleka. Na kraju, troškovi lečenja kod ovog, kao i kod ostalih oboljenja, su neminovni i predstavljaju značajnu stavku u ekonomskim troškovima. Iznos troškova lečenja je individualan, a proizvođači mleka odlučuju da li je ekonomski isplativo lečiti grlo u pojedinačnim slučajevima, ili ga izlučiti iz dalje proizvodnje. Obaveza odgajivača je da brine o životinjama čiji opstanak zavisi isključivo od njega [2] i shodno tome se mora odnositi pravilno prema njima sve dok su njegovom vlasništvu.

Mere za sprečavanje bolesti papaka

Narodna izreka, "Bolje sprečiti, nego lečiti!", govori kako se odnositi prema ovom problemu i kako na najbolji način izbeći ekonomiske gubitke koji su posledica oboljenja papaka i nogu kod krava muzara. Sve što stočari treba da znaju i urade u svojim farmama se svodi na sledeće:

- održavanje higijene papaka,
- orezivanje papaka dva puta godišnje,
- održavanje higijene u objektima,
- sprečavanje mehaničkih povreda u objektima, - izbalansirana ishrana,
- korišćenje semena bikova koji prenose pozitivne gene za papke

Vlasnik, odnosno držalač životinje odgovoran je za život, zdravlje i dobrobit životinje i mora da preduzima sve neophodne mere kako bi obezbedio da se životinji ne nanoši nepotreban bol, patnja, strah i stres, odnosno povreda.

Ko sprovodi obradu i negu papaka?

Obrada i nega papaka, kopita i nega domaćih životinja je zootehnički postupak koji sam odgajivač može da sprovodi na farmi, uz uslov da je prošao stručno osposobljavanje koje se vrši na organizovanim obukama, prema programu koji donosi Ministarstvo. Najbolji rezultat se postiže ukoliko orezivanje papaka sprovodi lice koje je stručno osposobljeno za taj posao, uz prisustvo veterinara zbog pregleda zdravstvenog stanja i eventualnog lečenja.

Oprema potrebna za obradu papaka

Za pravilnu obradu papaka je potrebna sledeća oprema:

- boks za fiksiranje životinje,
- ular za izvođenje životinje,
- klešta za skraćivanje papaka,
- makaze za skidanje viška svih ivica,
- rajseri,
- turpje,
- električna brusilica,
- trake za fiksiranje životinje u boksu,
- zaštitna oprema za lice koje radi,
- sredstva za dezinfekciju.

Jedino uz pravilno korišćenje odgovarajuće opreme se postiže dobar krajnji rezultat. Takođe, mora se voditi računa da se u toku rada preduzmu sve potrebne mere zaštite, da ne bi došlo do povredjivanja životinje i osoba koje su angažovane na ovim poslovima.

Samo zdrave krave, pravilno hranjene i negovane, mogu ispoljiti svoj genetski potencijal i mogu da proizvedu zdravstveno bezbedan proizvod - mleko. Zdravstveno bezbedan proizvod znači za prerađivača zdravu i kvalitetnu sirovinu, a za krajnjeg potrošača proizvod koji ne ugrožava njegovo i zdravlje njegove porodice. Svaki proizvođač mleka mora imati u vidu da će sebi omogućiti lakši i produktivniji rad jedino ako poštuje zdravlje i dobrobit svojih životinja i ako sprovodi dobru odgajivačku praksu. Kao rezultat takvog rada postiže se veća proizvodnja mleka, bolji kvalitet proizvedenog mleka, samim tim bolja otkupna cena, time se povećava profit, i na kraju, time se podiže standard života na gazdinstvu.

Držalač je odgovoran za dobrobit životinje

PROGNOZNO IZVEŠTAJNA SLUŽBA

Zaštita koštičavih voćnih vrsta

Pregledom zasada koštičavih voćnih vrsta na terenu RC Ruma konstatujemo da se šljiva, višnja i kajsija još uvek nalaze u fenofazi mirovanja, dok se breskve i nektarina zavisno od lokaliteta, eksponicije terena i sortimenta nalaze u fazi od mirovanja pa do faze bubrežnja pupoljaka.

S obzirom na najavljenje padavine u narednom periodu, poljoprivrednim proizvođačima koji do sada nisu uradili preventivni tretman preporučuje se da obidu svoje zaseade i ukolikoj ne dođe do kretanja vegetacije (pučanja pupoljaka) uraditi tretman preparatima na bazi bakra:

- Bakarni-oksihlorid (a.m. bakar-oksihlorid) 0,75 %
- Cuproxat (a.m. bakar-oksulfat) 0,25-0,35 %
- Funguran (a.m. bakar-hidrok-sid) 0,2-0,3 % i dr.

Preventivni tretman se vrši u cilju smanjenja infektivnog potencijala prezimljajućih formi prouzrokovaca kovrdžavosti lista breskve (*Taphrina deformans*), monilioza koštičavog voća (*Monilia spp.*), prouzrokovaca šupljikavosti lista (*Clasterosporium carpophilum*) i dr. Infekcija se može ostvariti pri bubrenju pupoljaka, stoga tretman bakarnim preparatima treba uraditi pre mogućnosti prodiranja patogena u biljku.

Ukoliko je kod ranih sorti nektarine i breskve došlo do pučanja pupoljaka i pojave zelenih listića, preventivni tretman u cilju sprečavanja infekcije od *Taphrina deformans* izvršiti nekim od sledećih fungicida:

- Ciram (a.m. ciram) 0,35%
- Delan (a.m. ditianon) 0,1%
- Sylit (a.m. dodin) 0,15-0,25%
- Dakoflo (a.m. hlorotalonil) 2,5-3 l/ha

Bokorenje pšenice

Pšenica koja je posejana u ranijem roku, nalazi se u feni-fazi bokorenja (BBCH 25-27, formirano od 5-6 sekundarnih stabala). Obilaskom useva, ustanovili smo neznatne štete od izmrzavanja i sušenje donjih listova, prouzrokovano ostalim abiotskim faktorima. Od bolesti, prisutna je siva pegavost lista pšenice - *Septoria tritici*. U zavisnosti od sorte i vremena setve, simptomi su vidljivi na 5-15 % listova. Simptomi bolesti su prisutni na donjim i srednjim listovima bokora pšenice.

Prisustvo pepelnice (*Erysiphe graminis*) i rde pšenice (*Puccinia spp.*) nije ustanovljeno.

S. P.

PROGNOZNO IZVEŠTAJNA SLUŽBA
ZAŠTITE BILJA
AP VOJVODINE

Fenofaza breskve (00-01 BBCH)

2016/02/10

Šta je to "SAR"

Prema mišljenju stručnjaka berlinskog Nova - Instituta, američki način merenja je prikladniji jer u uhu ili oku, zagrevanje vrlo malih delova organa može i te kako biti štetno

(Prenosimo izvode iz knjige "Lekovitim biljem protiv karcinoma", autor Momčilo Moci Srećković, Slobomir 2015.)

Specifična upijena količina elektromagnetskih tasasa (SAR - vrednost) iskazuje snagu zračenja koju upija tkivo tela (naročito glave) za vreme korišćenja mobilnog telefona, i koja dovodi do zagrevanja tkiva (jedinica mere je vat po kilogramu - W/kg). SAR-vrednost je rezultat termičkog merenja i ne obuhvata prirodne netermičke uticaje.

Može se pretpostaviti da je kod većih SAR-vrednosti veća i vrednost netermičkih uticaja.

Međutim, taj zaključak vredi samo kod nepromjenjive frekvencije i dinamike slanja i primanja signala unutar iste mreže.

SAR-vrednosti se u poslednje vreme izuzetno navodi jer ne postoji nijedan bolji parametar kojim bi se mogle proceniti moguće opasnosti kod upotrebe mobilnih telefona.

Merenje SAR-a nije nimalo jednostavno i zahteva niz strogo propisanih standarda. U Evropi je uobičajeno SAR-vrednost meriti preko 10 grama tkiva, a u SAD-u preko jednog grama, što pretkično može dovesti do dvostruko većih američkih SAR-vrednosti. Prema mišljenju stručnjaka berlinskog Nova-Instituta, američki način merenja je prikladniji, jer, na primer, u uhu ili oku, zagrevanje vrlo malih delova organa može i te kako biti štetno.

Elektromagnetno polje povećava rizik od malignih oboljenja

Struja i rak

Uzbuna je počela 1979, kada je u Koloradu otkriveno da učenici koji žive pored električnih stubova imaju veće izglede da obole od opake bolesti. Ono što su naučnici američke Agencije za zaštitu životne sredine javno obelodanili, to je dosad najozbiljnije upozorenje. Najkraće ono glai: naučni dokazi sugerisu „uzročnu vezu“ između niskofrekventnih magnetskih polja i leuke, kao i tumora na mozgu. Ipak, kako se dodaje obična magnetska polja od 60 herca, mogu biti, mada nije do kazano, uzrok pojave raka kod ljudi.

Ti najnoviji rezultati ipak nisu razlog za paniku, pa čak ni za nesanicu. Doduše, oko tog izveštaja bilo je burnih debata u Bušovojoj administraciji a on objavljen uprkos nekim protivljeњima iz Pentagona i Bele kuće. Niko, sud, ne može da porekne njegovu ozbiljnost i potrebu da se istraživanja dalje nastave.

U suštini problema je poznati fenomen: kada električna struja prolazi kroz kabal, stvara se elektromagnetsko polje koje se širi na okolinu. Dugo su naučnici negirali njegovu opasnost, jer je to polje neobično male jačine.

Uzbuna je počela 1979 godine, kada

je u američkoj državi Kolorado otkriveno da učenici koji žive blizu električnih stubova imaju trostruku veće šanse da obole od raka. A potonji izveštaji otkrili su povećanje obolovanja od raka među električarima.

I dok su još mnogi stručnjaci skeptični, došlo je ipak do definitivnog zaključka među naučnicima kada je reč o mogućim zdravstvenim posledicama od zračenja elektromagnetskih polja. Tokom sedamdesetih godina ta veza je izgledala apsurdna ali danas je to sasvim otvoreno pitanje.

U Pentagonu su daleko od toga da priznaju tako nešto. To je i razumljivo ne postoji, naime savremena vojna jedinica koja ne koristi elektronsku opremu - od radarskih kula do odbrambenog sistema ugrađen svaki ratni brod i avion.

No, ulog je izgleda veliki, u jednoj studiji se govori o značajnom porastu broja oboljenja tumora na mozgu u zadnjoj deceniji dvadesetog veka. Iako se to bude povezalo sa elektromagnetizmom u kući i na radnom mestu - protećiće reka sudske tužbi širom Amerike. U međuvremenu, cena kuća i imanja pokraj električnih dalekovoda drastično padaju.

Koliko je, zaista, opasan rizik od elektromagnetskih polja? U poređenju sa drugim opasnostima - sa vožnjom kola uoči dočeka Nove godine, recimo mogućnost da se „zaradi“ rak od elektromagnetizma zaista je mali. Tumor na mozgu je retka bolest, 1986 godine zabeleženo je samo 3,1 slučaj na 100.000 Amerikanaca.

Prema najnovoj studiji, rizik se utrostručava sa blizinom elektromagnetskih polja. Radi nekog poređenja, treba dodati da je rizik da obole od raka pluća kod strasnih pušača čak je 20 puta veći od nepušača.

Postoji, međutim, razlika između pušača koji ignoriraju upozorenje i neko koji dobije rak samo što je rođen u elektronsku dobu. Ljudi, naime, masovno žive kraj dalekovoda za prenos električne energije, kao što i rade uz kompjuterske ekrane - to je svakodnevna našeg vremena.

Potrebno su, očito, dalja istraživanja. A dotele, ljudi mogu svesti na minimum moguće razlike: da odmaknu dečije krevete od kablova kojim se struja dovodi u kuću, da udalje telefonski sekretariči od uzglavlja, povuku se još korak dalje od tv-ekrana i kompjutera.

Uticaj TV, računara, stene lampi

Zbog neobaveštenosti, nemarnosti, pa i ignoranskog odnosa veliki broj građana svakodnevno se, a da

toga nisu ni svesni, izlaže opasnim zračenjima. Međutim, pre ulaska u kuću veliki broj građana izložen je „posebnom tretmanu“ takozvanog „elektronskog smoga“.

Ovaj nije toliko poznat kao njegov „sabrat“ londonski smog, ali je zato mnogo opasniji. Na njegovu štetnost prvi su upozorili američki stručnjaci. Zarište mu je u mreži dalekovoda visokog napona kojom su isprepletana brojna naselja pa i gradske četvrti.

Posebna priča, ali i opasnost, su kućni aparati. Njegovo „veličanstvo“ televizor, zatim „hitovi“ tehničko-tehnološkog buma: mikrotalasne peći, personalni računari, video igre, „džems bond“ bračni kreveti permanentno i podmuklo nagrizaju zdravlje njihovih korisnika. Svaki čovek bi morao znati da njegov TV pored manje opasnih alfa i beta ćestica i nezaobilaznog elektronskog zračenja predstavlja ozbiljnu opasnost za sve živo u kući.

Zapravo, njegov ekran je svojevrsni generator radioaktivnih zraka

za koje čovečiji organizam ne predstavlja nikakvu prepreku. Ovo zračenje može imati teže implikacije i za trudnice, decu i bolesne osobe posebno ako se televizor gleda sa manjeg rastojanja, odnosno bliže od četiri metra.

Za posebno opasan kućni aparat, koji se bukvale upoređuje sa potencijalnim ubicom je mikrotalasna peć. Rezultati ispitivanja jednog od vodećih svetskih autoriteta alternativne naučne discipline (radiestezije) dr. Paula Šmita, koji tvrdi da mikrotalasna peć emituje zračenje indiščno delu tela obolelog od raka. I svojevremeno, ali ponegde i danas je u modi, „džems bond“ bračni krevet sa nizom elektronskih uređaja takođe su u grupi opasnih delova pokušta. Tim pre, štop se čovek u vreme spavanja nalazi u takozvanom - nebranjenom stanju.

Nevidljiva „paljba“ elektronskog i drugih zračenja, stiže i od personalnih računara, telefaksa, video aparata, jogi dušeka, digitalnih ča-

sovnika, pa i od mesinganih stonih lampi. Sve su to merljive količine zračenja, a ne nikakve izmišljene priče. U razvijenim evropskim zemljama ovim oblicima zračenja pridaje se dužna pažnja, jer primera radi naučno je potvrđeno da TV zračenje posebno je opasno jer deluje na hipofizu „kraljicu“ svih endokrilnih žlezda.

Kako se zaštитiti i šta proizvođači ovih aparata u tom smislu čine?

Praktično još ništa. U prpratnim papirima, koji se dobijaju uz račun, jedino se dobijaju upustva o načinu korišćenja. Ovakvo ponašanje, saznajemo, objašnjava se strahom da se nebi izgubili kupci. U razvijenim evropskim zemljama situacija je obrnuta. U Švajcarskoj, nemačkoj, Francuskoj i drugim zemljama imaju čak razvijenu industriju BIOSANERA, odnosno spektra zaštitnih sredstava i uređaja od zračenja kućnih aparata.

(Nastaviće se)

Stari recepti

Damen kapric – starinski recept

Potrebno je: 6 jaja, 24 kašike šećera, 10 kašika brašna, 4 kašike mleka, 1 margarin, 1 prašak za pecivo, мало сока од лимуна, дžем од кајсija.

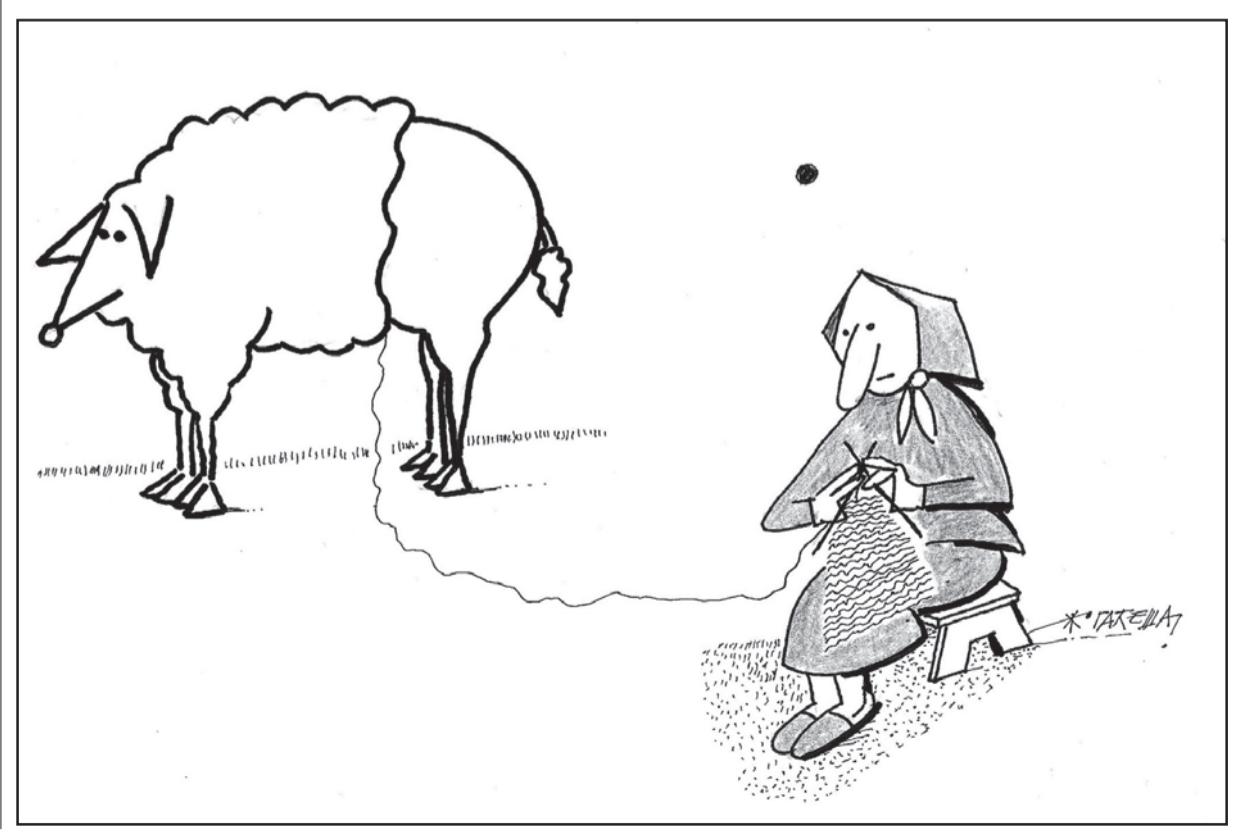
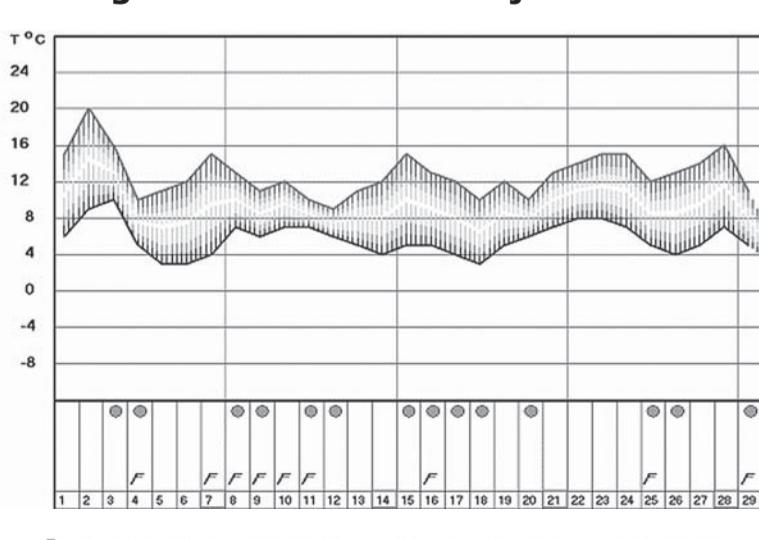
Priprema: Umutiti šest žumanaca sa šest kašika šećera, dodati margarin i četiri kašike mleka. U dobro umučenu masu umešati deset kašika brašna pomešanog sa praškom za pecivo. Testo rastanjiti u podmazanom i pobrašnjrenom plehu, pa peći oko 15 minuta na 180 stepeni, da poruši.

Za to vreme umutiti čvrst sneg od šest belanaca sa 18 kašika šećera, na kraju dodati kašiku limunovog soka (može i sirčeta).

Preko ispečene kore premazati džem od kajsija, a potom i šne od belanaca. Kolač vratiti u rernu na još petnaest minuta, a potom ostaviti u isključenoj rerni još nekoliko minuta. Prohladen kolač iseći pokvašenim nožem na kocke i služiti.

Prognoza vremena do kraja februara

Promet roba na Produktnoj berzi

od 1.2. do 5.2. 2016.

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cene pšenice
- Povećana ponuda na berzi
- Dešavanja na svetskim berzama

Mnogo više od pukog nadanja je potrebno da se desi pa da se konačno tržište roba iz sektora primarnog agrara pokrene. Naime, činjenica da su se cene na svetskim berzama tek neznatno pomerile na gore u protekloj nedelji, te da je na bazi realizovanih ugovora i kotiranih ponuda nekako preovladao utisak da su domaće cene žitarica i uljarica došle do samog minimuma i da je to krajnja granica dalje pada, ipak tržište i dalje stoji. Da bi se ono ozbiljnije pokrenulo potreban je ipak sušnički, dugoročni zaokret na nivou svetske tražnje. Da li i kada će se taj zaokret desiti to je prava nepoznanica u ovom trenutku. Promet na novosadskoj berzi

PRODEX

Mali nedeljni prometi na „Produktnoj berzi”, rezultat su generalno nepremostivog odstupanja u kotacijama cena u ponudi, u odnosu na tražnju, koje je na snazi već mesecima unazad. Ni ova nedelja nije bila izuzetak.

I dok je ovakva pat pozicija na tržištu kukuruza i soje, toliko jaka, da praktično parališe mogućnost intenzivnijeg trgovanja ovim artiklima, čini se da su, tokom ove nedelje, prodavci na tržištu pšenice prvi po-pustili pred željama kupaca. Upravo

i dalje je u zoni minimalnih vrednosti. Količinski obim prometa od 250 tona je u padu u odnosu na prethodnu nedelju od 41,18%, dok je vrednosni nivo proleta bio 4.554.000 dinara, a to je za 63,81% manje u odnosu na prethodni nedeljni period.

Nalazimo se u periodu godine kada bi na osnovu višegodišnje prakse i iskustva trebali da govorimo o cenovnom piku na tržištu pšenice, a mi ove godine konstatujemo da je u prvoj nedelji februara cena pšenice pala ispod nivoa na kome je bila u toku žetve. Prosečna nedeljna cena pšenice na berzi u Novom Sadu je iznosila 18,43 din/kg (16,75 bez PDV), što je u odnosu na prethodnu nedelju

zato je i cena hlebnog zrna tokom nedelje padala i do 16,70 din/kg, bez PDV-a, da bi nedelju završila na cenovnom nivou od 16,80 din/kg, bez PDV-a.

Shodno ovonedeljnom padu cene pšenice i PRODEX je reagovalo padom indeksne vrednosti do nivoa od oko 200 indeksnih poena na kraju nedelje, a sredinom nedelje i ispod ove granice, što nije zabeležno u poslednjih sedam meseci trgovanja na „Produktnoj berzi“ u Novom Sadu.

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM	PROMENA U ODNOŠU NA PRETHODNU NEDELJU
Kukuruz, rod 2015. vlagu do 14,5%	50	17,38	50	17,38	-
Kukuruz, rod 2015.	150	17,82-17,93	-	-	-
Soja, zrno, rod 2015.	125	41,80	-	-	-
Soja, zrno, rod 2015. pročišćena	25	45,10	-	-	-
Soja, zrno, rod 2015. selektirana	25	49,50	-	-	-
Suncokretova sačma, min. 33%	100	27,60	-	-	-
Min. đubrivo NPK 15:15:15	50	47,46	-	-	-

pad od 2,90%. Ovako niska cena zabeležena je u žetvi 2013. godine, a pre toga još u avgustu 2010. godine. Kada se cena pšenice denominuje u dolarsku vrednost, tada konstatujemo da je danas pšenica realno na najnižem nivou još od jula meseca 2010. godine.

Cena kukuruza pokazuje blage znake oporavka. Naš kukuruz je trenutno jedan od najjeftinijih u Evropi, pa vla-

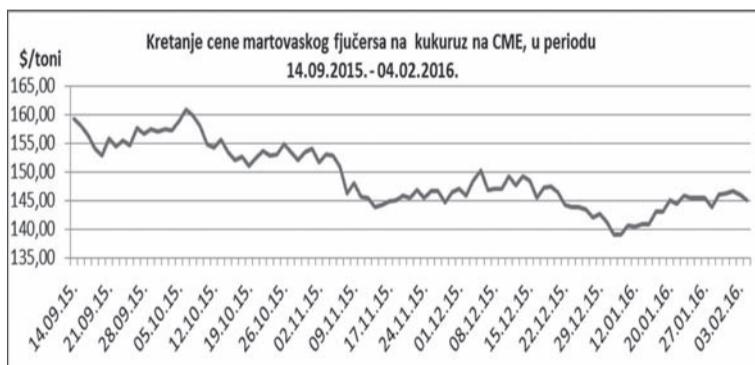
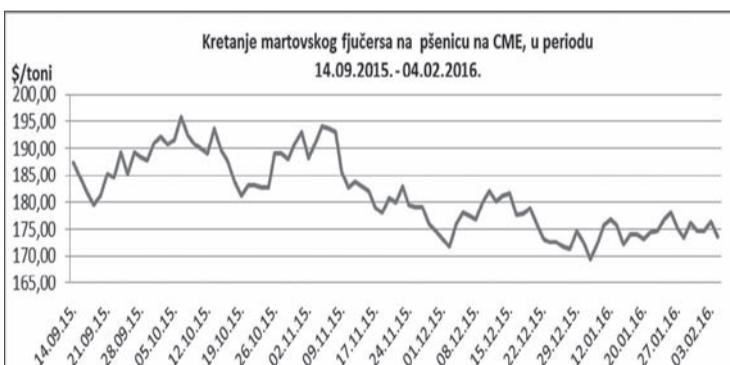
snici ove robe za razliku od onih koji imaju u posedu pšenicu ili soju mogu da očekuju nešto bolje vesti sa tržišta. Podatak da je cena kukuruza sa povećanjem vlagom na berzanskom tržištu protekle nedelje iznosila 15,80 din/kg bez PDV, što je za 1,3% veća cena od cene kukuruza u SRPS standardu iz prethodne nedelje, indicira da bi u najmanju ruku cena ove robe trebala da prestane da pada, ako ne i blago da raste u narednom periodu.

Sojom se protekle nedelje nije trgovalo, što ne znači da nije bilo kotacija na berzanskom tržištu. Na bazi kotiranih ponuda koje su pretežno bile na nivou 38,00 din/kg bez PDV i nezainteresovanosti tražnje da kupi soju po ovoj ceni, jasno govori u kakvoj poziciji se soja trenutno nalazi na tržištu.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

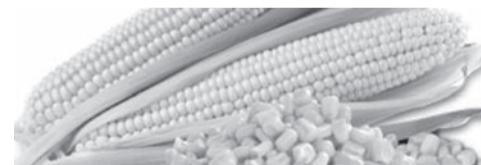
PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP, MARTOVSKI FJUČERS 2016.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Pšenica	176,08 \$/t	174,61 \$/t	174,61 \$/t	176,37 \$/t	173,65 \$/t
Kukuruz	146,45 \$/t	146,14 \$/t	146,61 \$/t	146,06 \$/t	145,03 \$/t

Tokom ove nedelje su se cene fjučersa na žitarice u Čikagu kretale u oba smera. Povoljni vremenski uslovi, odnosno dovoljan snežni pokrivač i manja potrošnja kukuruza u proizvodnji etanola, uz procene o padu izvoza su obarali cene, dok su slabljenje

dolara u odnosu na evro i veći pritisak fondova na kupovnoj strani podupirali cene.

U odnosu na kraj prošle nedelje fjučers na pšenicu je gotovo nepromenjena, dok je cena fjučersa na kukuruz viša za 0,82%.

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
155,29 EUR/t (futures mar 16)	144,35 EUR/t (futures mar 16)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
158,75 EUR/t (futures mar 16)	152,50 EUR/t (futures mar 16)

Konkurentna crnomorska pšenica i dešavanja na čikaškoj berzi su oborile cenu pšenice i u Parizu. Pšenica je u poslednjih nedelji dana pojefitnila za 3,50%, dok je kukuruz za 0,83% skuplji. U Budimpešti je, u evropskoj valuti posmatrano, pšenica jeftinija za 0,40%, dok je kukuruz skuplji za 0,83%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Soja, zrno, jan 16	324,16 \$/t	323,57 \$/t	325,63 \$/t	322,10 \$/t	321,29 \$/t
Sojina sačma, jan 16	272,40 \$/t	271,00 \$/t	274,60 \$/t	270,10 \$/t	267,60 \$/t

Nedelja je na tržištu soje otvorena sa rastom cena, ali je pritisak ponude iz J. Amerike uticao na gotovo konstantak pad u narednih

nekoliko dana.

Soja sa martovskom isporukom je skuplja za 0,78%, a sojina sačma za 0,26%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs
INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7₃₀ do 14₃₀

SPONZOR	
LG	Francuski hibridi kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.	
21000 Novi Sad, Radnička 30a	
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789	
miroslav.sidor@limagrain.com	
branimir.alivojovic@limagrain.com	
www.limagrain.rs	

VOĆE 1.2.2016. - 8.2.2016.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz(Kostarika)	kg	160.00	160.00	160.00	rast	vrlo slaba
2	Banana (sve sorte)	Uvoz(Ekvador)	kg	120.00	130.00	120.00	rast	prosečna
3	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	75.00	75.00	75.00	pad	slaba
4	Grožđe (belo ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	350.00	350.00	350.00	rast	vrlo slaba
5	Grožđe (crno ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	350.00	350.00	350.00	-	vrlo slaba
6	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	30.00	50.00	50.00	rast	dobra
7	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	45.00	60.00	60.00	bez promene	prosečna
8	Jabuka (Delišes ruž.)	Domaće	kg	75.00	100.00	95.00	bez promene	slaba
9	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	35.00	70.00	50.00	bez promene	dobra
10	Jabuka (Delišes zlatni)	Domaće	kg	75.00	75.00	75.00	bez promene	prosečna
11	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	25.00	55.00	55.00	bez promene	dobra
12	Jabuka (Jonagold)	Domaće	kg	50.00	50.00	50.00	bez promene	prosečna
13	Jabuka (Mucu)	Domaće	kg	50.00	65.00	50.00	rast	prosečna
14	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	55.00	60.00	60.00	bez promene	dobra
15	Jagoda (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	400.00	400.00	400.00	-	vrlo slaba
16	Kivi (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	115.00	120.00	120.00	pad	slaba
17	Kruška (Viljamovka)	Domaće	kg	100.00	100.00	100.00	rast	vrlo slaba
18	Kruška (ostale)	Domaće	kg	90.00	100.00	90.00	bez promene	slaba
19	Kruška (ostale)	Uvoz(uvoz)	kg	140.00	160.00	160.00	bez promene	vrlo slaba
20	Lešnik (ocišćen)	Domaće	kg	1000.00	1100.00	1100.00	bez promene	prosečna
21	Limun (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	115.00	150.00	140.00	rast	prosečna
22	Mandarina (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	90.00	110.00	95.00	rast	prosečna
23	Mušmula (sve sorte)	Domaće	kg	30.00	30.00	30.00	pad	vrlo slaba

POVRĆE 1.2.2016. - 8.2.2016.

Mesto prikupljanja cena: Beograd - kvantaška pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	vezu	20.00	20.00	20.00	bez promene	slaba
2	Brokolija (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	135.00	135.00	pad	slaba
3	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	90.00	100.00	100.00	bez promene	slaba
4	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	35.00	40.00	35.00	bez promene	prosečna
5	Karfiol (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	110.00	130.00	130.00	pad	slaba
6	Krastavac (salatar)	Uvoz(uvoz)	kg	160.00	170.00	160.00	-	prosečna
7	Krompir (beli)	Domaće	kg	35.00	40.00	35.00	pad	dobra
8	Krompir (crveni)	Domaće	kg	35.00	40.00	35.00	pad	dobra
9	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	45.00	50.00	50.00	bez promene	dobra
10	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	300.00	500.00	450.00	pad	prosečna
11	Luk crni (mladi)	Domaće	vezu	22.00	22.00	22.00	bez promene	vrlo slaba
12	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	45.00	60.00	50.00	bez promene	dobra
13	Paprika (Babura)	Uvoz(uvoz)	kg	150.00	230.00	200.00	bez promene	vrlo slaba
14	Paprika (ljuta)	Uvoz(uvoz)	kg	300.00	500.00	500.00	-	prosečna
15	Paprika (šilja)	Uvoz(uvoz)	kg	210.00	230.00	230.00	bez promene	vrlo slaba
16	Paradajz (chery)	Uvoz(Italija)	kg	190.00	230.00	230.00	-	vrlo slaba
17	Paradajz (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	130.00	160.00	140.00	bez promene	prosečna
18	Pasulj (beli gradištanac)	Uvoz(uvoz)	kg	180.00	180.00	180.00	bez promene	dobra
19	Pasulj (beli)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	250.00	200.00	rast	dobra
20	Pasulj (šareni)	Uvoz(uvoz)	kg	200.00	240.00	220.00	bez promene	dobra
21	Pasulj (žuti)	Uvoz(uvoz)	kg	220.00	220.00	220.00	bez promene	dobra
22	Patlidžan (sve sorte)	Uvoz(uvoz)	kg	135.00	150.00	150.00	bez promene	vrlo slaba
23	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	125.00	150.00	150.00	rast	slaba
24	Peršun (korenaš)	Domaće	kg	150.00	150.00	150.00	rast	slaba
25	Peršun (liščar)	Domaće	vezu	15.00	15.00	15.00	bez promene	prosečna
26	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	komad	65.00	80.00	65.00	bez promene	prosečna

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	21.00	23.00	22.00	bez promene	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Loznica

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	džak 50kg	Domaće	kg	20.00	23.00	21.00	bez promene	prosečna
2	Pšenica	džak 50kg	Domaće	kg	25.00	27.00	26.00	bez promene	dobra
3	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	70.00	80.00	75.00	bez promene	prosečna
4	Stočno brašno	džak 33kg	Domaće	kg	20.00	23.00	22.00	bez promene	dobra
5	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33kg	Domaće	kg	30.00	40.00	35.00	bez promene	slaba

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Loznica

| R.B. | Proizvod | Pakovanje | Poreklo | Jed. Mere | Cena (din) | | | Trend | Ponuda |
</
| --- | --- | --- | --- | --- | --- | --- | --- | --- | --- |

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

• Na prodaju Torpedo 4506, 1981. god. registrovan, u odličnom stanju. Tel: 063/531-155.

• Kombajn Zmaj 143, Kamiks motor, 136KS, godina proizvodnje kraj 2004, poseduje i adapter za pšenicu i sunčokret. U odličnom stanju, prvi vlasnik. Tel: 064/216-61-94.

• Prodajem Motokultivator IMT 506 u ispravnom stanju. Tel: 063/370-150.

• Prodajem Silo kombajn. Tel: 063/289-175.

• Kombajn Massey Ferguson 530L, 1983. godina, uvezen 12.2012. Žitni keder 3.6m, adapter za kukuruz 4 reda, sečka na komajnu, kabina, grejanje, ventilacija, šibar, motor odličan. Mačvanski Prnjavor. Tel: 063/212-408.

• Prodajem traktor IMT 577 u dobrom stanju. Pozvati na broj tel: 064/178-31-54.

• Prodajem traktor Belarus MTZ 82, 2004 god, ispravan, registrovan. Tel: 063/356-234.

• Prodajem traktor Belarus MTZ 82, godina proizvodnje 2004 u originalnom stanju. Tel: 063/356-234.

• Traktor u dobrom stanju, sve ispravno... zamena za kiper kamion do 3.500 EUR ...za manji traktor i doplata. Moguća kombinacija navedenih. Tel: 060/471-47-88.

• Prodajem kombajn Claas Mercator 70, u ispravnom stanju. Motor daje 120KS, u odličnom stanju, gume dosta dobre, remenje takođe. Kombajn je registrovan. Tel: 064/159-35-76.

• Prodajem kombajn Claas Mercator 70, u ispravnom stanju. Motor daje 120KS, u odličnom stanju, gume dosta dobre, remenje takođe. Kombajn je registrovan. Tel: 064/159-35-76.

• Traktor IMT-589 DV kompletno detaljno remontovan i servisiran uodličnom je stanju radnom stanju spremam za rad i radi sve funkcije. Tel: 061/200-32-17.

• Fendt 611 LSA,m 1982. god. sa prednjim hidraulikom, registrovan u perfektnom stanju. Tel: 063/531-155.

• Prodajem traktor Belarus MTZ 82, 2004 god, ispravan, registrovan. Tel: 063/356-234.

• Traktor je 87. god, očuvan, ne troši kap ulja od sijanja do sijanja, nema ulaganja! Zamena za 577DW novi tip. Zvati na broj 064/945-72-97 Dimitrije. Tel: 064/945-72-97.

• Traktor u dobrom stanju. Proizveden 1981. godine. Cena 3200 evra nije fiksna. Prodajem i traktorske vile za grane i seno. Cena je 190 evra.. Tel: 063/584-632

• Na prodaju Rakovica 65, 2009. god. u perfektnom stanju, 700 radnih sati, servo volan. Tel: 063/531-155.

• Traktor Volvo bm814 u dobrom stanju, sve ispravno, zamena za kiper kamion do 3.500 EUR, za manji traktor i doplata. Moguća kombinacija navedenih. Tel: 060/471-47-88.

• Jednoredni berač Zmaj 214S - niski, 1990. godina proizvodnje, odlično stanje. Tel: 063/882-51-04.

OPREMA

• Alko motorna grebenasta kosačica, od 4KS, benzinc, pogon napred i nazad, odlična i dobra za košenje većih travnatih površina, livada, parkova, igrališta, golf terena... Informacije svakog radnog dana 08 - 21h. Nedeljom ne! Tel: 064/218-74-00.

Procesor za bio dizel ako je očišćen, moguća zamena za zrno soje ili kukuruz. Tel: 062/381-238.

• Prikolica traktorska Poljostrost 6t nije kiper dimenzije 4m x 2m x 90cm. Gume dobre 7.50-20. Tel: 060/545-75-56.

Setovspremač IMT 2.90 u odličnom stanju sa daskom i točkovima. Tel: 060/545-75-56.

• Konusno tanjurasti upravljač za RX 100 Deo je nov...za više informacija poziv. Tel: 064/232-18-80.

• Berko, dvoredni vučeni berač, polovni, 2004 g. Tel: 064/476-48-13.

- Dvoreni špartač za kukuruz IMT. Tel: 022/476-092.
- Prodajem prednje farove za traktore, cena 650 din. Tel: 063/813-52-78.
- Prodajem mešaone za stočnu hranu. Tel: 015/440-292 i 063/419-363.
- Plug IMT756, trobradzni, cena po dogovoru. Tel: 064/198-76-15.
- Prodajem Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuje, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registrovana. Tel: 022/265-61-11.
- Na prodaju Berač 221 sa bunkerom i rudom na hidraulično ukrštanje, u dobrom stanju. Tel: 022/664-596 i 060/066-45-96.

Mašina bekerica sejanje kukuruga, mašina je u odličnom stanju, prvi vlasnik. Tel: 022/664-596 i 060/066-45-96.

Rotaciona kosačica marke Deutz-Fahr, radnog zahvata 1.85 sa kardanom, novim noževima, odlično očuvana. Tel: 063/886-97-17.

Sejalica za zito, jecam, detelinu i sve vrste sitnih semena, radnog zahvata 4 metara sa 33 lule ,stalnim tragovima, branom za zagrtanje, markeri, kniga sa upustom podesavanja setve, fabricko stanje! Ekstra ocuvana! Tel: 063/886-97-17.

Trimer električni 450W DGT-500N kupio prošlog leta. U perfektnom stanju. Veoma malo koristen. Komunikacija putem SMS, jer ne govorim dobro na srpskom jeziku. Tel: 062/871-49-52.

Dva špeditera preuređena u prikolicu za traktor, ispravni - bez ulaganja i tarup za repu šest redi, ispravan. Tel: 063/766-88-49.

Prodajem muzilicu za krave Vesfalija prohrom kanta 25 litara. Tel: 069/668-206

Krkalica za lešnik, ručna ili na elektromotor. Tel: 022/455-489 i 063/580-819.

Ekstruder za sojin griz kapaciteta 70-80 kg/h motor 7,5kw. Tel: 064/144-15-94.

Prodajem John Deere kombajn 1075 H4; širina hedera 4,9 metara, bunker 5 tona, 5 slatomresa, hidropogon, sečka, klima. Cena: dogovor. Tel: 064/700-58-75

Transporter za kukuruz Lifam 9 m, kao nov. Pune gume bez duvanja i treći točak pozadi bez podizanja, lako se kreće. Tel: 022/313-543 i 066/521-81-11.

Prodaja poljoprivrednih mašina. Setovspremaci. Tel: 063/832-83-73 i 022/301-751.

Motokultivator "Garlatt", 3KS, sa brigosovim motorom u kompletu - sa svim priključcima, zahvata 95cm, pogon napred nazad, benzinc malo potrošač, u korisno dobrom stanju! Tel: 064/218-74-00.

Trimer Enhel 2 ks. Trimer je odličan, nije puno očišćen sve je ispravno i sve ima što se dobija i fabrički. Tel: 063/455-257.

Motokultivator, freza u odličnom stanju benzinc malo potrošač jako malo radio. Brixos motor nemačke proizvodnje, tri konjske snage. Tel: 064/200-4100 i 022/237-12-27.

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

Plug cevasti Češki četvorobrazni 4x30 zahvat,visina gredera 75cm,razmak između glava 80cm,plug je u odličnom radnom stanju. Tel: 061/200-32-17.

Atomizer Nobili uvoz iz Italije, remontovan, garancija, kardan i prevoz do kupca. Tel: 069/607-700 i 063/606-789

Sejalica Becker aeromat II Sejalica je 1988.god ja sam prvi vlasnik sejala samo za vlastite potrebe oko 6ha godišnje. Tel: 060/545-75-56.

Presa u odličnom stanju. Cenu i informacije na broj 064/136-75-46.

Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odličnom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeni kaiševi,ležeji,tarup kučišta i ležejevi i noževi novi tarupa samooštreni,komušački sto nov i ostale sve gumene lopatice na kraju ofarban i ugrađena elektro instalacija... Tel: 061/200-32-17.

Povoljno dvoredni berač Zmaj K2 u odličnom stanju generalno i detaljno remontovan novo sve stavljeni kaiševi,ležeji,tarup kučišta i ležejevi i noževi...ofarban i ugrađena elektro instalacija Tel: 061/200-32-17.

Rotori za drljaču u dobrom stanju, možda 2-3 ležaja zamenu. Kupljeni zbog nadogradnje i tako ostali. Info poziv.. Tel: 064/249-1702.

- Prodajem Traktorsku prkolicu ili dugacki Spediter. Tel: 064/586-75-54.

Odzacki rasturivač za djubrivo rasturavač je u odličnom stanju kupljen nov 2006 godine nosivisti 1500 kg cena više nego povoljnja. Tel: 069/147-12-65.

Prodajem berač Zmaj 214, jednoredni, u ispravnom stanju.. Tel: 064/159-3576

Prikolica za seno SIP2 – samoutovarna, 1992. godiste kao nova sa kardanom i noževima. Tel: 064/341-28-05.

Rotaciona kosačica marke Deutz-Fahr, radnog zahvata 1.85 sa kardanom, novim noževima, odlično očuvana.Tel: 063/886-97-17.

Na prodaju Berač 221 sa bunkerom i rudom na hidraulično ukrštanje, u dobrom stanju. Tel: 022/664-596 i 060/066-45-96.

Mašina bekerica sejanje kukuruga, mašina je u odličnom stanju, prvi vlasnik. Tel: 022/664-596 i 060/066-45-96.

Trimer donesen iz Nemačke i potpuno je nekoršćen. Stavljeni je nova baterija koja ima 6 meseci garanciju. Može da trimuje travu i da se zakrene glava. Podešavanje dužine ručice omogućava korišćenje i na nepristupačnim mestima. Tel: 061/171-50-38.

Prodaje se jutro zemlje, kat. parcela br. 612, njiva mesto zvano Gaj i kat.parcela br.613/2, posedovni list br.1280 KO Mandelos koje se graniče sa parcelama bivšeg voćnjaka Vranjaš. Tel: 063/710-79-27.

Prodajem kuću u Sremskoj Rači. Kompletno renovirana. Lokal. Ogroman plac. Povoljno. Tel: 065/391-19-14.

Izdajem salaš u Šašincima. Izdajem 5,5 jutara obradive zemlje u Šašincima. Tel: 064/147-85-78.

Prodajem kuću kod bolnice ulica Stari Šor - dogovor. Tel: 064/240-62-54.

Prodajem vikendicu sa šljivicom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ara, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.

Mob: 063/592-235

Prodajem plac u Laćarku, Mačvanska ulica preko puta vašarišta površine 32 ara. Tel: 022/670-688.

Prodajem 8 jutara zemlje dva komada, 7 jutara jedno jutro. Tel: 062/87-78-380.

Prodajem dvospatrnu kuću 13d11 u Laćarku, Cerska 106 može zamena za auto ili kombi. Tel: 060/356-4212 i 00387/357-504-78.

Prodajem kuću u naselju Orao. Tel: 065/321-12-55.

Kupujem oko 10 jutara zemlje u Vognju i Rumi. Tel: 064/309-45-64.

Prodajem kuću u Žarkovcima povoljno. Tel: 064/257-45-29

Prodajem kuću u glavnoj ulici kod Bolnice, može zamena za stan. Tel: 064/240-62-54.

Prodajem kuću u Ležimiru , Fruškogorska 26, useljivljena placu 11,5 ari , bašta, voće, vinograd, voćnjakom i livadom na Lipovači kod Šida (prilaz sa 3 strane), ili menjam za kuću u Erdeviku. Dogovor. **SMS/Tel: 064/1629-737**

Plug Lemken obrtač trobrazni 3x30 12 coli, stanje odlično... Tel: 061/200-32-17.

Mašine-rotative,remontovane, za vađenje košićke iz voća (višnja, šljiva, kajsija, breska), kapacitet do pet tona na sat.Cena od 6 - 10.000 evra. Tel: 063/514-133.

Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipsna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mogućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavanja-zakreću-dizu gore, dole. Tel: 064/296-37-99.

Prodajem plasticne cisterne od 1000l. cena 75 evra, za veće kolicine dogovor. Sremska Mitrovica. Tel: 062/851-88-99.

Zmajevka, tip 470. Svetlosna signalizacija, vazdušne kočnice, kipuje, ima i ručnu kipu. Pod-lim 3mm, ojačana, široke gume, registrovana.Tel: 022/265-61-11.

Prskalica u odličnom stanju, uvezena iz Švajcarske, bure 800 litara, pumpa četvoroklipsna marke Annovi Reverberi, grane 12m sa mogućnošću proširenja, cevi prohromske, pomoću hidraulike se grane otvaraju-otključavanja-zakreću-dizu gore, dole. Tel: 064/296-37-99.

- Prodajem soju rod 2015 za ishranu stoke.. Cena po dogovoru. Za dalje informacije pozovite na tel: 063/539-301.
- Prodajem 1.500 bala prvakasne deteline. Cena 300 dinara po bali. Tel: 063/753-25-10.
- Prodajem 18-to nedeljne koke nodelje. Tel: 062/801-35-31.
- Prodajem dunje, brane u gajbama odličnog kvaliteta. Maradik. Oko 3 tone. Tel: 063/107-29-05.
- Zrno helje na prodaju. Selektovana, imamo oko 1200 kg. Tel: 064/211-45-17.
- Prodajem balirana lucerku (oko 500 bala). Lucerka je smeštena u senjari (pod krovom) Za sve informacije nazvati na broj 022/662-077.

USLUGE, POSLOVI

- Časovi matematike za osnovce i srednjoškolce. Nebojša. Tel: 065/39-11-914
- Pružam usluge relaks masaže, kvalitetno i povoljno. Tel: 313-02-60.
- Legalizujete vašu rakiju, tehnički. Tel: 064/298-62-53
- Žena srednjih godina negovala bi pokretni i nepokretni ljudi, može i noću. Tel: 064/524-91-53
- Iznajmljujem kazan za rakiju. Tel: 064/125-30-66
- Uslužno molerski radovi/krečenje, gledanje, izolacija. Popust za penzionere 30%. Tel: 022/613-245 i 061/681-62-32.
- Slikam portrete u svim tehnikama (olovka, pastel, ulje) prodajem slike (ulja na platnu, akvareli i druge tehnike). Tel: 062/971-37-52.

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Alpski uštrojen jarac pre 6 meseci. Star godinu i po dana. 80 kg za ostale informacije nazvati. Tel: 064/239-46-62.
- Krmača mangulica sa pet prasića starih četiri meseca, za ostale informacije nazvati. Tel: 064/239-46-62.
- Inkubatorska prodaje piliće. Tovne, nosilje i domaće. Prijavljuvanje do 1.marta. Za sve informacije pozovite. Tel: 063/818-86-88.
- Farma Martic iz Gibraca (opština Šid) prodaje 6 steonih umatičenih junika simentalke, moguća korekcija cene ukoliko se uzima više komada. Tel: 065/271-37-78.
- Prodaja mangulica svih uzrasta i kilaza ! od prasadi do tovljenika, krmače suprasne, dogovor. Tel: 064/314-50-92.
- Texel ovnovi sa pedigreeom oko 7 meseci stari u top kondiciji. Tel: 066/453-081.
- Prodajem 10 umatičenih krava sime-tal rase. Krave poseduju svu dokumentaciju potrebnu za ostvarivanje prava na podsticaje koje raspisuje ministarstvo poljoprivrede za stočarstvo. Tel: 066/294-179.
- Prodajem nerasta mangulana bele boje za priplod tezine oko 100kg. Tel: 064/239-46-62.

- Na prodaju pastuv starosti 4.godine. Izuzetno dobar konj, poslušan, teran je u zaprezi i naučen za jahanje. Zamena samo za omicu do 2.5 godine. Tel: 063/780-82-40.
- Debele svinje od oko 130kg. Tel: 064/224-51-73.
- Prodajem kravu sa ženskim teletom 25 do 30 litera mleka, i 6 meseci steonu junicu. Tel: 064/140-1226 i 022/480-154.
- Prodajem jarca 2 god, sa pedigreeom, čistokrvni alpinac, bez rogova i muško jarje 10 meseci, umatičeno, sa rogovima, moguća zamena za sjagnjene ovce. Tel: 064/319-72-46.
- Na prodaju dva prostogodišnja petla žutog orpingtona. Tel: 061/215-45-94.

PLASTENICI, STAKLENICI

- Staklenik površine 8x4m, sa policama duž celog staklenika u 3 reda. Debeljina cevi je 3x4cm. Staklenik je iz 10 delova. Ima 4 prozora sa strana i vrata. Tel: 022/326-715 i 063/806-79-52.

PCELARSTVO

- Pčele prodajem: društva u aprilu, spremna za bagremovo pašu; rojeve na 5 ramova u junu; rojeve na 10 ramova u julu spremne za zimu; Tel: 063/727-28-72.
- Prodajem košnice i delovi košnice.LR, DB, DB12, F. Podnjače AV, drvene i za sakupljanje polena.Milerov zbeg ili po uzorku.Svi delovi se izrađuju od suve čamove daske, takođe svi delovi su spojeni cink vezom što omogućuje veliku čvrstinu i dugotrajnost. Košnice su bez ramova. Tel: 063/126-08-79.
- Košnice LR i DB i ramovi za košnice sa američkim razmakom, postoji mogućnost i pojedinačno delovi.Cena ramova 30din rifuzno i ukovani 40din.U ponudi su i podnjace za sakupljanje polena. Tel: 064/915-77-42.

SRMSKA POLJOPRIVREDA

• Sa "Sremskom poljoprivredom" na sremskim poljima, farmama i vašim gazdinstvima

• „Sremska poljoprivreda“ svakog drugog petka na kioscima i u pretplati na vašu adresu

• Kako da unapredite sopstveni agrobiznis

- kako do boljih priloga na vašim poljima, kako do profitabilnog uzgoja na vašim farmama...

• Dragoceni saveti eminentnih stručnjaka, samo u vašoj „Sremskoj poljoprivredi“

SRMSKA POLJOPRIVREDA

MARKETING

Tel/fax 022/610-496

Mob:063/8526-021

E-mail:poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

- Plodište za 12 ramova 42.5 x 27. Polunastavci po dva tela sa 10 ramova (veće rastojanje između njih), Matična rešetka od okrugle žice.Poklopna daska 10x10. Pod sa međezom protiv varoe. Australijske stegne svih delova. Zbog sa uokvirenom mrežom za ventilaciju i hranilicom. Krov sa belim limom. Košnice se mogu videti u Donjem Petrovcima kod Rume. 064/686-06-70 Ljubica i 064/516-97-03 Saša.

KUĆNI LJUBIMCI

- Hajkom i panon beli kunići, cena je po mesecu starosti a sad imaju mesec ipo i 2 meseca, postavio sam slike ženki kako bi se vidielo da se radi o krupnim majkama. Ima i mužjaka i ženki. Na prve 2 slike su jedno leglo a na druge dve drugo leglo. Mogućnost kombinacije prvog i drugog legla. Tel: 066/974-1675 i 064/128-10-72.
- Posedujem 4 linije (2 čiste hajkom linije i 2 čiste panon linije) Hranjeni su domaćom hranom, meso je ukusno i zdravo. Držim ih iz ljubavi i prodajem ih za dalji rasplod, radje nego kao meso. Hajkom je hibrid porekla iz Francuske, dok su panon beli poreklovim Mađarske. Tel: 022/382-519 i 062/221-898.
- Hajkom kunići - zečevi svih uzrasta cena po mesecu, 400din. Tel: 063/869-21-17.

MOTORNA VOZILA

- Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.
- BMW benzin 2004. godište, registrovan 3.800 evra može zamena za jeftiniji. Tel: 063/531-620.
- Kupujem automobile ispravne, neispravne havarisane do 2.000 evra. Tel: 069/133-21-32.

VOĐENJE KNJIGOVODSTVA POLJOPRIVREDNIM GAZDINSTVIMA

KNJIGOVODSTVENA AGENCIJA "KURIR-2"

Trg Vojvođanskih brigada BB
Sremska Mitrovica, Tel: 063/404-950

- Prodajem Jugo Koral In , godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 evra. Tel: 060/080-53-31.

- Prodajem Lanču Debra u voznom stanju, registrovana. Tel:069/563-21-90 .

- Prodajem Jugo Koral In, godina proizvodnje 2007, sa plinom, cena 900 evra. Tel: 060/080-53-31.

- Kupujem registrovanu auto prikolicu 2h130 do 300 evra.Tel: 063/50-94-93.

- Prodajem vozila Zastava 101, 2003. godište, Golf 2, 1989. godište i Ford eskort, 1996. godište. Tel: 061/635-05-18.

- Kupujem registrovanu auto prikolicu 2h130 do 300 evra.Tel: 063/509-493.

- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

RAZNO

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem 4 betonska korita za svinje i jedan za vodu. Tel: 060/360-3505 i 022/321-094.

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem 4 betonska korita za svinje i jedan za vodu. Tel: 060/360-3505 i 022/321-094.

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem 4 betonska korita za svinje i jedan za vodu. Tel: 060/360-3505 i 022/321-094.

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

- Mešalica sa obrtnim magnetnim poljem, pogodna za mešanje hemikalija. Tel: 022/310-545.

- Prodajem Fiat Kroma 2005. godište 1900 kubika, 150 KS, automatik u odličnom stanju. Tel: 063/852-60-21

- Čerpaljka za piliće, monofazni motor, kapacitet 3 piletla.Tel: 063/584-342.

- Pušnica visine 180 cm za dimljenje mesa, ribe...! Odlična za male prostore, terase, dvorišta, vikendice. Cena najpovoljnija od 80 EUR. Tel: 060/312-2591.

STARA PAZOVA • PRIČA VLADIMIRA ALEKSANDROVSKOG O OBUCARSKOM ZANATU

Brendiranje sremačke kožne papuče

Uz podršku Opštine Stara Pazova, staropazovački obućar Vladimir Aleksandrovski dobio sertifikat, a njegove sremačke kožne papuče ušle u postupak brendiranja

Vlasnik obućarske radnje koja se nalazi u Ulici Čirila i Metodija broj 6 u Staroj Pazovi Vladimir Aleksandrovski, po profesiji je mašinski tehničar, ali se obućarskim zanatom bayi već 16 godina. Posle srednje škole, Vladimir je otišao u vojsku, a kada se vratio, posla u struci nema pa nema i šta da radi? A pošto je deda po majcici Laslo Škrivanj držao obućarsku radnju koju je otvorio 1962. godine, i kako je unuk kod njih skoro odrašao, naš sagovornik bio je upućen u sve tajne obućarskog zanata. Ideja se rodila, biće obućar.

– Te 2000. deda je bio pred penzijom i ja sam odlučio da pokušam daod njega učim taj zanat. Prvo što sam trebao da naučim je da sedim na stolici ceo dan. To je bio uslov – priča Vladimir. – Prvo sam krenuo da popravljam obuću, pa sam to naučio za jedno dva-tri meseca. Deda mi je otkrio sve tajne u poslu pošto je ceo život bio

Papuče za kćerkicu Anastasiju

obućar. Po njegovoj priči, imao je 15-16 godina kada je, došavši iz Maradika u Staru Pazovu, počeo da se bavi tim zanatom. Radnju sam na sebe otvorio pre 16 godina i s vremena na vreme, radio sam te sremačke kožne papuče po narudžbini. Uglavnom, nose ih stariji ljudi jer su one specifične za ovo područje Srema. Kada sam čuo da država štiti stare zanate, ali pod uslovom da se nešto uradi strogo ručne izrade, obratim sam se načelnici na privrednu u našoj opštini Suzani Ilić i od nje sam dobio sve podatke kome da se обратим. Onda je njih četvoro došlo, iz Ministarstva privrede, zamenik ministra privrede i dve inspektorki i načelnica Ilić iz opštine Stara Pazova. To je bilo prošle godine u avgustu i ja sam pred njima napravio jedne sremačke kožne papuče. Pošto ispunjavam sve te uslove koje država određuje da bi dobio sertifikat, posle par meseci zavali su me u Beograd na zvaničnu dodelu sertifikata. I eto, da kažem, taj sertifikat štiti tu papuču.

Inače, ovaj sertifikat, na neki način zamenjuje diplomu obućarskog zanata za koji, sem kursa, škola i ne postoji. Sertifikat mu je, svakako bitan jer do kraja radnog veka, ovaj mladi čovek, rođen 1978. godine planira da se bavi obućarskim zanatom.

– Naša radnja postoji 54 godine u kontinuitetu. To je više od pola veka tradicije – podseća vlasnik. Ni otac mu, koji je došao iz Makedonije posle Drugog svetskog rata, ni ujak, nisu bili zainteresovani za ovaj zanat.

– Mene je zanat privukao. Posao je zanimljiv, kreativan, jedino je za današnja shvatanja malo ponizan, ali meni ne smata – reći će Vladimir, ističući da iz njega stoji supruga Maja i kćerkica Anastasija za koju je, takođe, napra-

Vladimir Aleksandrovski u svojoj obućarskoj radnji

Singerica, stara čitav vek

vio sremačke kožne papuče. A ručna izrada sremačkih kožnih papuča je u postupku brendiranja.

– Opština Stara Pazova želi da te papuče budu brendirane i radi se na dizajnu pakovanja ovih papuča. Svaka čast i sve povale našoj opštini i Odeljenju za privredu, baš su fer i korktni prema meni, a i drugima – zahvalan je Aleksandrovski.

Jedan par sremačkih papuča košta 2.000 dinara. To je povoljna cena, ako se ima u vidu da sremačke kožne papuče služe dugo, po par godina. Iako na prvi pogled ne izgledaju nešto elegantno, prijaju nozi i lako se odražavaju.

– Naručuju ih stari Sremci koji ih obiju na vunene čarape, a ranije su služile za svečane izlaska, ili nedeljom u šetnju, ili do crkve, tad su se obuvale, uz šešir, prsluk i služile su kao deo nošnje. Mlađi ljudi sada ih više uzimaju za suvenir, za poklon prijateljima, setivši se kako su ih nosili njihovi

stari – dodaje Aleksandrovski koji se, naravno bavi i popravkom svih vrsta obuće. Od toga posla, veli, pristojno žive. Radi po ceo dan, a vikend mi je sloboden kada se posvećuje porodici.

– Sam radim, od osam ujutru do sedam uveče. Obidiu me kćerka i žena, donesu ručak i ja sam tu po ceo dan – reako nam majstor Aleksandroski, a dok smo vodili razgovor, mušterije su

ulazile i izlazile. Očigledno, zadovoljne, a posetile su ga i supruga i kćerka.

– Zadovoljna sam i srećna zbog njega i trudim se da mu budem podrška u svakom smislu. Najviše me radije što on voli taj svoj posao i što ga radi, baš s ljubavlju – dodala je Vladimirova supruga Maja.

G. Majstorović

Znanje i alat

Sremačke kožne papuče se ručno prave uz korišćenje čekića, šila, klešta, cvik-cangli, obućarskog noža, drvenih kalupa i neizostavne, stogodišnje singerice na kojoj su radile tri generacije, jer ju je deda Laslo kupio od svog majstora. Za svaku mušteriju se uzima mera i

papuča se izrađuje prema njegovoj nozi. Za lice se koristi prirodna koža, a nekada je, priča majstor, i don bio kožni, a sada ga je zamjenil mikro guma. Stavljaju se blokeji, još uvek iz stare zalihe što je od dede ostalo, jer ih niko više ne pravi.

Hibrid koji se uspešno bori u svim uslovima proizvodnje i daje visoke prinose

KERBANIS FAO 540

- Visoki i stabilni prinosi u različitim agroekološkim uslovima
- Odličan rani porast omogućava formiranje većeg broja redova zrna
- Velika površina listova oko klipa omogućava intenzivnije nakupljanje asimilata u zrnu
- Robustno stablo, dobro razvijen korenov sistem omogućavaju izuzetnu tolerantnost na sušne uslove
- Dobro otpuštanje vlage iz zrna - pogodan za kombajniranje

www.kws.rs

SEJEMO
BUDUĆNOST
OD 1856

